

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Főkiadóhivatal: Museum-körút 18.

Főszerkesztő:
ÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A BUDAPESTI NAPLÓ

Budapesten és vidéken egyaránt
egyes számonkint **2** krajcár

Az előfizetési árj a korábbinak fele:

7 frt helyett 7 korona félévre
3 frt 50 helyett 3 kor. 50 fill. negyed évre
1 frt 20 helyett 1 kor. 20 fill. egy óra

A hitel.

Budapest, április 10.

A parlamenti béke helyreállott, ami annyit jelent nálunk, hogy a t. Ház pihen. Annál többet dolgozhatnak a miniszter urak. Még a Széll-kormány idejében ő felsége trónbeszédében különösen hangsúlyozta a közgazdasági kérdések fontosságát és általánosan jó benyomást keltett, hogy végre a trónról is hangoztatták az oly sürgős és nálunk évfizetek óta elhanyagolt közgazdasági érdekeket. Sajnos a Széll-kormány nem jutott hozzá, hogy ez irányban a várakozásnak megfelelően tett volna és a Tisza-kabinet sem volt még abban a helyzetben, hogy hazánk közgazdasági állapotán segíthetett volna, de azért a miniszterelnök programja oly hiányt mutat fel, melynek pótlása ugyszólván életkérdése a magyar kereskedelemnek és iparunk. Hitelviszonyaink szabályozását, hiteltörvényeink rendezését, csődeljárásunk sürgős javítását értelm.

Minálunk mindenféle mesterséges uton iparkodnak kereskedelmet és ipart fejleszteni és teljeen megfélekednek arról, hogy hiányzik a két elsőrangú közgazdasági ág fejlődésének alapfeltétele: a hitelviszonyok rendezése.

zottsége. Ipar kereskedelem nélkül el nem képzelhető, mindenekelőtt tehát erős kereskedelmet kell létesítenünk, ha idővel ipart akarunk teremteni. A kereskedelem alapfeltétele a hitel. Hitel nélkül nincs és nem is fejlődhetik a kereskedelem. Széchenyi István óta azonban nem volt hazánkban államférfi, aki a hitel eminens fontosságát kellőképp méltányolta volna és a hitel fejlesztésére kellő gondot fordított volna.

A hitel minden államban három tényezőtől függ. A fizetési akaratról, a fizetési képességtől és a törvényes fizetési kényszertől. Mennél jobban van ez a három tényező egy országban kifejlődve, annál jobbak az ország hitelviszonyai, annál nagyobb és fejlettebb kereskedelme és ipara. Ne hozakodjunk elő Anglia példájával, hanem tekintsük bármely művelt nyugati államtól és állítsuk velük szembe a balkáni népeket. Látniuk, hogy ott, ahol szigorú törvények őrökdnek a hitel biztonsága felett, ott virul a kereskedelem, ellenben a Balkán-államokban, ahol a hitelező kijátszása napirenden van, nincs kereskedelem és a fennálló szükségletnek és igen olcsó munkaeőnek ellenére, nem fejlődhetik az ipar sem.

Mindenféle mesterkelt eszközök helyett tehát elsősorban hitelviszonyainkat kell alapos tanulmány és kellő orvosás tárgyává tenni. A hitel alapjául szolgáló három tényező közül különösen a törvényes fizetési kényszer fejletlen és elégtelen volta legnagyobb akadály a hazai kereskedelem fejlődésének. A törvényes fizetési kényszer jó, gyors és olcsó igazságszolgáltatást involvál. Az oly országban, ahol pedig a fizetés megtagadása által bekövetkező csődeljárás rendszerint a meglévő csődvagyon felemésztésére, a követelés teljes elvesztésére vezet, az oly országban, ahol e következmények miatt az adós kezében fenyegető fegyver a csőd az egyezkedni nem hajlandó hitelezővel szemben, nos, az ilyen országban

az igazságszolgáltatást sem jónak, sem olcsónak, de még gyorsnak sem lehet nevezni. Minden művelt nyugati államban a csőd a hitelező védelmére irányuló intézmény, holott a mi csődeljárásunk következtében oda jutotunk, hogy az adós fenyegetődik és a hitelező fél a csődtől.

XIV. Lajos hires, genialis Colbert minisztere felakasztott minden kereskedőt, aki fizetési kötelezettségének eleget nem tett. — Napoleon már csak börtönbe vetette a csődbe jutott kereskedőt, minálunk a csirkefogót csukják be, de a hitelezőktől nagy összeget kicsalt kereskedő rendszerint pár korona pénzbüntetés árán győződik meg a törvényes fizetési kényszer kényelmes voltáról.

De nemcsak csődeljárásunk botránnyos, hanem minden alkalommal, midőn fizeteli nem akaró adóssal szemben igazságszolgáltatásunkhoz folyamodunk, arra a szomorú tapasztalatra jutunk, hogy a törvény tág teret nyit a fizetésnek igen hosszú időre való elnyújtására. Kereskedelmi törvényünk régi, csődeljárásunk elavult. E tekintetben legalább egy jövő revizió reményében bizakodunk, de az, hogy az új polgári perrendtartás is sérelmes a kereskedelemre és tamózus 34-ik szakaszával hitelviszonyaink további rosszabbodását fogja előidézni, csak újabb bizonyítéka annak, hogy államférfiainknak nincs érdeke a kereskedelem legelemibb szükségletei iránt.

Tisza programjában nélkülöztük hitelviszonyaink rendezését, a törvényes fizetési kényszer kiterjesztését és helyesebb alapra fektetését. Már pedig, amíg a hitelezés nem nyújt kellő biztonságot és a törvény biztos védelmet, amíg igazságszolgáltatásunk nem lesz jó, gyors és olcsó, addig nem fog fejlődhetni kereskedelmünk és iparunk is megmarad féltett virághazi növénynek, mely nem allja a zivatart. A csődeljárást novelláris uton is meg lehet javítani, a család üzleti áru-

TÁRCA

A vendég.

A Budapesti Napló tárcája.

Írta: *Tristan Bernard.*

— Nos, asszony, ebédünk-e rögtön?
— No, ezt ugyan jól csinálja! Félháromkor jön haza és még ő türelmetlen. Klementin már egy negyedórája készen van. A filet biztosan odaégett már.
— Annyian sétáltak a boulevardon! Szép is az ilyen vasárnap így tavaszkor!
— Voltál a gyermekeknek?
— Természetesen. Voltam Juliette leányunknál s a kicsikéje azt mondta nekem: „Csökold meg helyettem is a nagymamásit”. De hát menjünk már végre asztalhoz.
— Persze tudod, hogy vendégünk van. Ott vár a szalonban. Katona.
— Katona?
— Igen, egyszerű katona.
— Ah, igaz! Földimnek, Thierrynek a fia lesz a de la Pepiniere kaszárnyából. En hívtam meg.
— És ezt csak most mondd meg! Eleget főztünk ugyan, de hát mégis csak értesíthetél volna.
— Nem gondoltam rá, hogy olyan hamarosan jön el. Tegnap találkoztam vele a boulevardon s meghívtam, hogy jöjjön el egyszer ebédre.
— Ugyancsak sietett a meghívás elfogadásával.
— Bizonyosan udvariasságból. Meg akarta mutatni, hogy mennyire becsüli ezt a meghívást. A vidékiek már csak ilyenek. De: hát menjünk

hozzá a szalonba. Szerény fiúnak látszik. Jó napot, kedves Thierry!

— Jó napot, uram!
— Kedves Madeleine, ez itt barátomnak és földimnek, Thierrynek a fia Saint-Armandból. Ha nem most már csak asztalhoz! Az ilyen régi háztartásban, mint a miénk, rendszeres szokások uralkodnak. És ön bizonyára éhes is már, kedves barátom. Oda iljön. Jó sok levest adj neki, Madeleine. Nálam nincs ebéd leves nélkül. Valami hiányoznak akkor nekem. Eppen azért mindig van valami nagyon jó levestünk. A szakácsnőnk harminc éve nálunk van már. Ő is szolgál fel ma az asztalnál, mert a szobaleányunknak kimegye van vasárnaponként. Parancsol még egy tányér levest, Thierry?

— Ha kérem szabad, uram.
— Ilyen jó levestik bizonyosan nincs a kaszárnyában. Mondják ugyan, hogy ott sem rossz és hogy néha jó velőcsontok is vannak benne. De hiszen ön megfűlad a kabátjában, ön olyan vörös, mint a rák. Vesse hát le.

— Köszönöm, uram. Nem bánt.
— En ki nem bírám ebben a két kényeszerubbnyban. És ha arra gondolok, hogy ti katouák mennyire meg vagytok terhelve és borjuval a hátatokon harminc-negyven kilométert is gyalogoltok. Beszélhet akárki, amit akar, de ami a masirozást illeti, a lovaskatónának mégis csak jobb dolga van. Vagy nem ugy van?
— Bizonyára, uram.

— Az igaz, hogy van a dolognak egy árnyoldala is. Ha a lovaskatona bazarkezik a kaszárnyába, akkor a lovával kell fogalkoznia, az infanterista ellenben szabad, mint a madár. Ez ugy-e, nagyon kellemes?

— Igen uram, nagyon kellemes.
— Azt talán meg fogja mégis engedni, hogy a kavalierista aki nem gyalog jár és borjut sem visel, nincs ugy kifáradva, mint az infanterista.

— Az már bizonyos, uram.
— De vegyen még pecsenyét. Mióta szolgál már?
— Tizennegy hónapja és öt napja, uram.
— Es mikorra gondolja, hogy káplár lesz?
— Talán ez év vége felé.
— Nagyon örülne, ha előléptetnék már?
— Igen, uram.
— Nyugodtabb élete volna, de másrészt a felelőssége is nagyobb lenne.
— Az már igaz, uram.
— Szolgálhatok még egy kis pecsenyével?
— Ha kérem szabad, uram.
— Hány óraker fűjék az ébresztőt?
— Telen fél hétkor, de nyáron sokkal hamarabb.
— Talán hat óraker?
— Félhatkor, uram.
— Az a reklama bizonyos határozományai szerint történik.
— Lehetséges, uram.
— Sok a büntetés az ezredében?
— Meglehetősen, uram.
— És ön is meg volt már büntetve?
— Igen, egyhét kaszárnyáristomra.
— Milyen okból?
— Figyelmetlenség miatt, uram.
— De Gusztáv, hisz nem engedted enni a fiut! Parancsol még egy kis zöldségsalátát, Thierry ur?
— Ha kérem szabad, asszonyom.
— Mondja csak, Thierry, résztvesz-ezer nyáron a hadgyakorlatokban?
— Azt hiszem, uram.
— Hova masiroznak?
— Ezt még nem mondták meg nekünk.
— Mondja csak kérem, igaz az, hogy a ka-

házaszt rövid uton is meg lehet rendszabályozni és addig is, míg új kereskedelmi törvény biztosít védelmet a hitelnek és a büntetőtörvénykönyv kibővített a hitelezési csalást tényleg üldöző szakaszokkal, legalább ez újítások nyújtsanak védelmet a fizetni nem akaró, rosszindulatú adós ellen. Minálunk, a jelszavak országában, ahol minden ember már mint alperes születik, bajos dolog a hitel biztonságát érdekelben lekesíteni a közvéleményt. De ha a közvélemény nem is lelkesül hitelviszonyaink alapos javításáért, a kormánynak mégis első komoly közgazdasági feladata, a hitelnek lehető biztos alapot teremteni.

Szerb Károly.

BELFÖLD

A költségvetési expozé. Lukács László pénzügyminiszter a képviselőház szordai ülésében fogja betervezni a költségvetést, hosszabb expozé kíséretében, melyben számszerű áttekintést fog nyújtani az államháztartás jelenlegi helyzetéről, teljes képét adva az ex-lex állapot folytatni elmaradt jövedelmeknek. Együttal nyilatkoznai fog a miniszter az adóreform kérdésében, melyre nézve az előmunkálatokkal majduem teljesen elkészültek.

Pártértekezlet. A függetlenségi és 48-as párt kedden este 6 órakor tart értekezletet, melyen a még mindig beteg Kossuth Ferenc helyett Thaly Kálmán fog elnökölni. Az értekezletet elsősorban a miniszterelnök által a keddi ülésben kitéjtendő munkaprogrammal fog foglalkozni és jelezni fogja álláspontját, úgy az 1899. XXX. törvényekkel való eltérésre, mint a kiegyezésnek a 14. §. alapján való megkötésére vonatkozólag.

KÜLFÖLD

Beszélgetés Tittonival. Abbázából táviratozzák, hogy Titton olasz külügyminiszter ma a Dogai hajón visszautazott hazájába. A minisztert, egnap meglátogatta hajóján a triezsi Piccolo egy munkatársa és kérdést intézett hozzá az abbázai aláírók eredménye felől. Tittoni hanguloyozta válaszában, hogy abbázai látogatása bizonyára meg fogja nyugtatni a kedélyeket. Ha az olasz és osztrák-magyar kormányok, ugymond nem ohaítanak a meg egyezést, az előlátogatásom nem történt volna meg. A konferencián megelégedetten bocsuzunk el egymástól. A dolgok jelenlegi állása mellett részletekbe nem bocsátkozhatom. Egyébként remélem, hogy legközelebb a parlamentben kimerítően nyilatkozatom az Abbázaián szerzett benyomásaimról. Átvizsgáltuk a két államot közösen érintő

kérdések egész komplexumát és pedig úgy a tisztán politikai, mint a kereskedelmi kérdéseket, mert a részletekre nézve csak akkor lehetséges tartósan az őszinte megegyezés, ha minden kérdésben megvan az egyetértés.

Az orosz-japán háború.

Budapest, április 10.

Rómes hírek érkeznek a karbini orosz táborból. A szenny és a fertőzött ivóvíz következtében kolera és hagnyáz pusztít a katonák közt. Tartani lehet attól, hogy a ragályos betegségek az egész orosz hadsereget megtámadják. És ezt a *Novosztij*, egy pétervári tekintélyes újság írja, amely adatainak megerősítése végett Kuropatkinra is hivatkozik, aki maga is meggyőződött a tábor borzalmas állapotáról.

Szoul, április 10.

Hajashi japán követ közölte a koreai külügyi hivatalal, hogy az orosz csapatok visszavonulása a Jalu folyón át és a határnak a japánok általi megszállása való tény és azt a kérését intézte a kormányhoz, hogy utasítsa a hivatalnokokat, hogy könnyítsék meg a kulik felfogadását a szibulusani vasút építésének gyorsítására.

Cherbourg, április 10.

Firennius tengernagy ma délelőtt szemlélt tartott hajórajának hajói felett. Délután 4 órakor az orosz hajók előkészületeket tettek az indulásra.

Odessza, április 10.

Bialajev a Korejec nevű cirkálóhajó parancsnoka, valamint a Korejec és Varjag 19 tiszte ideérkezett és a pályaudvaron a hatóságok fejei fogadták őket. Néhány órai itt tartózkodás után Szebeszapolba továbbutaztak.

Pétervár, április 10.

A cár Grigorovicsot a Cezarevics nevű páncélos-hajó parancsnokát és Matusевичet a kvantungi hajóraj parancsnokát ellentengernagyokká léptette elő és az előbbi eg szerszmind Port-Arthur parancsnokává is kinevezte. A Cezarevics parancsnokává Vasiljev kapitányt neveztek ki. Skrydkov alengernagy a fekete-tenger ha órajának parancsnoka a *Neviski Sántor* rendet, *Wolkoj* tábornok a Kvantung területi parancsnoka a II. osztályu Viadimir-rendet és *Stössel* tábornok a szibériai 3. hadtest parancsnoka a III. osztályu Anna-rendet kapta.

HIREK

Budapest, április 10.

— BUDAPESTI NAPLO. Március 31-ikén új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése

ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldessük tovább.

— **Isabella királynő halála.** Spanyolországban őszinte részvétet kelt *Isabella* királynő halála, mert az elhunyt jelezgetes spanyol természetével és bőkezűségével számos barátot szerzett magának. A madridi hivatalos lap az ex-királynő halála alkalmából gyászkerettel jelent meg. A holttestnek Spanyolországba való átszállítására vonatkozólag semmiféle intézkedéseket sem tartalmaz. Az udvari gyász egy évig fog tartani. A gyászünnepek Madridban és Barcelonában kedden lesznek. A király annak a kívánságának adott kifejezést, hogy az elhunytat a legnagyobb gyászpompával temessék. A minisztertanács erre nézve utasításokat adott a párisi nagykövetségnek. A királynő holttestét Spanyolországba fogják szállítani és az Eskuriában a királyi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

— **O. M. K. E. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület** szolnoki kerülete vasárnap délelőtt alakult meg. *Bogossy* Karoly alispán üdvözölte az alakuló gyűlésen megjelenteket, mire *Kubics* Gusztáv a szervező-bizottság elnöke megnyitotta a gyűlést. Majd *Sándor* Pál bangulyozta az új szervezet békés céljait. Beszétek még *Mautner* Adólf, *Sáday* Gyula, dr. *Révész* Jenő, *Zucker* Imre, *Szontágh* János, *Lippel* Gusztáv főispán és *Lenyel* Antal. Délben a vendégek tiszteletére 150 terítők ebéd volt.

— **A szerbek husvétja.** A hívők rendkívüli nagy részvétele mellett tartották meg a szerbek budai és pesti templomában hűvetvasárnapján az istentiszteleteket. Az ünnepélyes föltámadás mindkét helyütt hajnali három órakor ment végbe nagy ünnepélyességgel, miközben folytonosan zngtak a harangok, jelezve az ünnepek kezdetét. Délelőtt ünnepi istentiszteletek voltak a délután vespernyével fejezték be az átotoságokat. Budán *Bogdanovics* Lucian püspök és *Nedeljkovic* Velimir főesperes, Pesten dr. *Dimitrievics* Viadimir piébanos végezte a szertartásokat. Holnap, husvéthétón a szertartások sorrendje ugyanaz lesz, mint ma volt.

— **A Toldy-Kör.** Pozsonyból táviratozzák: A Toldy Kör ma délután tartott népes rendkívüli közgyűlést. In Thaly Kálmán elnök jelenlétében véglegesen elintézték azt a válságot, amelyet a körnek a polgári kaszinóval való egyesülésének terve előidézett. Thaly újra elfogadta az elnöki tisztséget és megígérte, hogy a szépmultu és a jövőben is nagyra hivatott egyesületet ezentul is teljes erejéből támogatni fogja hazafias céljai elérésében.

— **A Maria-Dorothy Egyesület** vasárnap délelőtt tartotta XIX-ik évi rendes közgyűlést gróf *Csáky* Albinné elnöklete alatt. A választmány jelentése, amelyet *Eadna* Jenőné titkár terjesztett elő, több vonásaiban a következőket tartalmazta:

Az idén az állams-résztékéből 26.200 korona jutott az egyesületre. A tanítók Otthonának bevételei

bátjukat a hónap első felében jobbtól, a másik felében balfelől gombolják?

- Ugy van, uram.
- Parancsol még egy kis sonkát, Thierry ur?
- Ha kérem szabad, uram.
- Persze kávézni is szokott?
- Ha éppen van, asszonyom.
- Nem vagyok ugyan hozzá szokva, de tudom, hogy a szakácsnők szokott magának kávézteni. Hát kávézik?
- Amint kívánja, asszonyom.
- Mondja csak Thierry. Tizennégy hónap óta szolgál, résztvett tehát már manőverben és így vannak már erről tapasztalatai. Magunk közt szólván, mit gondol, háboru esetére teljesen el volnánk készülvé?
- Azt hiszem, uram.
- Ez az én véleményem is. Örülök, hogy megtudhattam az ön véleményét. Erted, Madeleine?
- Parancsol még sajtot, Thierry ur?
- Ha kérem szabad, asszonyom.
- Csöngetnek, Madeleine.
- Ez Maurice.
- A sógorom. Minden vasárnap délután eljön hozzánk, hogy meglátogassuk egy unokanővérünket. Maurice, bemutatom neked Thierry fiát Saint-Amandból.
- Ah, ön katona? Párisban?
- Igen, uram.
- Mennyi ideje szolgál?
- Tizennégy hónapja és öt napja, uram.
- Volt már büntetve?
- Igen, egyheti szabafristonra.
- Csak szórakozottság miatt büntették meg, nem komoly ok.
- Csöndes fiu. Dohányzik ön, Thierry?
- Néha, uram.

- Parancsol szivart?
- Ha kérem szabad, uram.
- Cukorral iszja a kávéját?
- Ha parancsolja, igen, asszonyom.
- Három, vagy négy darab cukorral?
- Ha kérem szabad, öttel.
- Ha korábban jöttél volna, Maurice, akkor igen érdekes katonai dolgokat hallhattál volna, amelyekre között volnk ... Már háromnegyed öt ... Valóban, érdekes dolgok ... Ha a bajtársaihoz akar talán elmenni most, Thierry, kérem ne zavartassa magát.
- Ó uram, nem sietős a dolgom.
- Igen, de nekünk látogatóba kell mennünk. Egy unokánővérünk vár.
- Ha megengedik, akkor egy kicsit itt maradnék még, amíg az eső eláll.
- Klementin leszedj; csak tessék maradni, amíg jól esik. Tehát a vizontlátásra fiam; most, miután tudja már az utat hozzánk ...
- Fajdalom, nem igen jöhettek a legközelebbi vasárnap előtt. Hétköznap nagyon bajos.
- Csakhogy ami a legközelebbi vasárnapot illeti, attól tartok, hogy nem ebédelünk itthon.
- Ha így áll a dolog, uram, akkor mégis csak úgy intézem majd az ügyeimet, hogy a hét folyamán jöhessenek.
- Ez nagyon kedves volna ... De ezen a héten egy kis felfordulás lesz nálunk ... Majd irok önnek.
- Ó nem, uram, ne fáradjon, eljövök én, ha nem is kapok irást.
- Nem, nem, jobb, ha meghívjuk önt. Megeshetné önnel az a kellemetlenség, hogy senkit sem találna itthon.
- Sebaj, jobb, annyiszor jövök, amíg itthon találom önöket.
- Nem, nem, csak várja be a leveletem ...

- A vizontlátásra! ... Jövök már, Maurice ... A vizontlátásra, Thierry ... Majd irok önnek, érti?
- A vizontlátásra, uram.
- Most, miután az uraságék elmentek, leszedekek, katona ur, hogy nyugodtan ülhessen az asztal mellett.
- Hát azt hiszi talán, hogy egyedül maradok itt? Kikísérem a konyhába. Segíték majd az edény kihordásában. Magam viszem ki az egész csomót. Ezen az ajtón? Igen, és most ezen. Milyen szép konyha!
- Igen, nagy és világos. Két héttel ezelőtt volt itt a két leányom, mindegyik az urával és mindannyiunknak elég helye volt.
- Mit csinál ezzel a sok levestel, ami megmaradt?
- Semmit, ki kell öntenem.
- Kiönteni, ilyen jó levest! Inkább megöszem.
- Hiszen már kávézott és konyakot is ivott.
- Azért csak nem lehet ezt a jó levest kiönteni.
- Rosszul lesz.
- Szó sincs róla! Ilyen jó leves ... De hiszen maga ki hagyja hűlni a pecsenyéjét, majd segíték, hogy hamarabb legyen kész vele.
- Micsoda étvágya van!
- Nincs valami nagy, de sokat tudok étvágy nélkül enni.
- Milyen gyorsan eszik maga! Az asztalnál lassabban ment.
- Hagyják is ott enni az embert! Az a sok kérdés és felelet zavart. Ha nem zavarnak, akkor olyan gyorsan eszem, ahogy csak tudok. Akkor az az érzésem, hogy jobban megtöltöm magamat. Meg kell akadályozni, hogy az egyes falatok között levegő kerüljön a szájba.
- Látom, hogy szereti a pecsenyét. Hanem úgy látszik, kedélyesebb is, mint amikor mindig csak ezt felelte: „Igen, uram ... Nem uram”.

majdnem fedesik a kiadást, mert 28.866 korona bevételrel szemben 31.686 korona kiadása volt. Segélyezésekre 1820 koronát fordítottak. A múlt évi összes bevétel 68.942 korona volt, a kiadás 40.892 korona. Az alapító tagok száma örvendősen gyarapodott; újabbak belépnek: *Csátska György* érsek (200 koronával), *Rudnay József* id. *Lovász Ferenc* (200 koronával), *Franciska*, *Ambrus Vilma* (100-100 koronával). Rendes tag újonnan 143 lépett be. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette s a pénztárkezelőségnek a föltüntetést megadta. Új jegyzővé megválasztották *Fischl Idunát*. A társaság tiszta vagyona ezidő szerint 176.730 korona 28 fillér. A költségleírányszat 60.000 korona körül mozog.

— Az újságírók szabadságukomája. A Budapesti Újságírók Egyesülete ma este ünnepelte meg a sajtószabadság kivívásának emlékét. A szabadság-lakoma, melyet egy újságíró temetése miatt halasztottak a mai napra, lelkes hangulatban folyt le az egyesület helyiségében. A tagok rendkívül nagy számban vettek részt a lakomán. Az ünnepi beszédet, a Jókai-bírákmal kezében, *Mezei Ernő*, a magyar sajtó illusztris tagja mondta, akinek nagyhatású és rendkívül tartalmas beszédét mély megilletődéssel hallgatták.

Mindkét hírlapíró-egyesület évi közgyűlésén, mondotta az ünnepi szónok, az előniki beszédben kiemelték azt, hogy az elmúlt év különös tanúságot tett a mi sajtónk hatalmáról. A sajtó hatalma ez a nagy szó. Késztelenül van ennek a szónak jogosult és dícsősége értelme. Az a hatalom, amelyet mi jelenünk, nem bennünk van s egyéni jelentőségünkben, sem testületi összetartozásunkban. A sajtó hatalma semmi más mint éppen a sajtó szabadsága, az a mi dícsős szabadságunk. Amelynél jobba meggyőződésünk erejével egymás ellen harcolunk. Eldicsősödtünk vele, hogy mindeidőig tisztán maradt ennám sajtónkban az 1848 március 15-án kihirdetett sajtószabadság hagyomány. Minden ellentétünkön a közös hazafiszi lüze lángol keresztül, minden véleménykülönbségünk az igaz nemzeti szellem sugallatából fakad és legfőbb szívenvelmeink, vagy akár személyes érdekei barancák nem hágnák túl azt a korlátot, amelyen a mi maganbeszédre jutott szentélye kezdődik és a társadalmi élet biztosága veszélyeztetve volna. Igen, mi, a szónokok, mi sajtóírók, egymás ellen küzdve mi értjük meg legjobban, ami mindnyájunknak közös szent eszméje és mi mutatjuk meg mindenkör, hol van a községi elv lénség, amely ellen az egész nemzetnek egy harcsort kell alkotnia. Ugy oszunk szét mi az emlékülnepről, mint az apostolok pünkösdi napján, amikor megjelte a szentlélekkel, különböző névvelken hirdették egyazon igét. Mi ugyan olyan különös apostolok vagyunk, akik egy nyolcvan különböző igét hirdetünk. De ez az évi főünnepünk arra szolgál, hogy újra összehatalmalkozva annál nagyobb diadalal mondassuk, hogy egy eszményt szolgálunk.

A nagyhatású beszéd után zajos éljenzés hangzott fel. *Vérsi József*, az egyesület elnöke, lelkes szavakkal köszöntötte fel az ünnepi szónokot, *Mezei Ernő*, *Csiklay Lajos* alelnök felköszöntőjében az egyesület elnökének, *Vérsi József*nek nagy érdemeit méltatta. *Fischer Ignác*, *Csiklay Lajos* alelnökök étette lelkes éljenzés között. *Halem József* Szatmári Mór főtitkárt köszöntötte fel, aki viszont az egyesület felvirágzására ürtette poharát. *Bleicher Miksa* megemlékezett aszokról a nemesszívű adezósokról, akik az egyesület segítő-alapjának vagyonát gyarapították. *Me-*

— De hiszen nem hagyják nyugodtan enni az embert. Mit csinál ezzel a rengeteg sonkával, ami megmaradt?

— Sohasem eszem sonkát.
— Akkor hát adja nekem.
— Tessék... Okos, hogy elesomagolja a zsebkendőjébe.

— A felét lefakvés előtt eszem meg, a másik felét a vánsokom alá rakom s ha éjjel felébredek, mindig eszem majd belőle. Most már nem éhezem nagyon. Ha ezeket a sajtóhéjakat megesszem és egy-két kórtort bor leöntök, akkor csak egy csekélységet kérek még magától.

— Talán egy kupica pálinkát?

— Az magától értetődik... De még kérnék valamit, tudnillik, hogy ne bocsásson el így. Egy csókot is akarok magától, a nélkül nem tudok elhinni egy olyan helyről, ahol ilyen jól tartottak.

— Mit akar? Bolond maga? Micsoda viselkedés ez?

— Csak nem lesz olyan szívtelen így elbocsátani? Akkor nem jöhetnek többé magához a konyhába, hogy megenni segítsen az ebédjét.

— Hagyjon! Hagyjon; hisz az anyja lehetnek...

— Meg kell kapnom a csókot; az anyák is csókolnak.

— Na, de hogy ezek a katonák miyének... És ez a fiók erős, mint Herkules és nem lehet ellenkezni vele. Na, itt van a csókja!... Nem, egy ilyen öreg asszony, mint amilyen én vagyok! Huszonöt év óta nem esett meg már ez velem.

— Hisz a címetem tudja: infanterista Thierry, de la Pépnière-kaszárnya. Ha megint lesz ilyen pacsenyéje, csak ennyit írjon egy levelezőlapon: „Jöjjön!”

zei Ernő az ifjú újságírók generációjára ürtette poharát, akiknek nevében *Szini Gyula* mondott köszönetet, életre a régi gárda lelkes mesterét, *Mezei Ernőt*. *Szász József* Jókai Mórét köszöntötte fel, akihez a következő üdvözlő sürgönyt is intézték:

A Budapesti Újságírók Egyesülete mai szabadság-lakomáján egybegyűlt újságírók nagy lelkesedéssel üdvözlük a magyar sajtó mesterét, a márciusi dícső napok élő bősét.

A szabadság-lakoma a késő esti órákban ért véget lelkes hangulatban.

— Szépség-lunch. Mrs. John Barber Payn milliomos asszony, kedves asszony, de egy ritka szép gondolatával ugyancsak zavarba hozta az ő városát, Chicagót. Nem mindennapi ötletének a híre már átjött nemrégiben Európába is. És tudjuk, abban állott, hogy termeiben összegyűjti egy luncheon Chicagó minden szép leányát. Jól megértjük, Chicagó minden szép leányát, szegényt, gazdagot, gyári munkásleányt, masamódleányt, dúd örökösöt egyaránt. Rangra, társadalmi különbségre való tekintet nélkül legyen együtt Chicagó minden szép leánya, hogy káprázzék el a szem, amely végigtekint azon a lunch asztalon. Hát csak bájos kis gondolat volt ez, annyi szent, igazán csak milliomos asszonyteremtés fejében született meg, olyan asszonyiségében, akinek nem sokat kell bibelődnie házidolgokkal s ráér művészi ötleteket termelni. Hát ez a lunch már megvolt, ennek a híret is meghozta már a tengerentúli posta. De nem is volt köszönet a szépség-lunchben. Mindenekelőtt az a lunch csúfság esett meg Chicagón, hogy szép leányban ugyancsak nagy bírányt szenved. A szomorú eredmény számban kifejezve — *tizenöt*. Hányi szép leánya van Chicagó városának, sem több, sem kevesebb. Hetekig tartott a szépségek felkutatása. Mr. John Barber Payn nem kímélt fáradságot, s emberét elküldte a meghívóival mindenfelé, az ismert családokhoz s a gyárakba és üzletekbe is nagy gondalal ötven szép leányt tudtak összegyűjteni. Hanem ezeknek a szépsége is rostan kellett hogy átmenjen m/g, s mivel harmaróton feltételül találtak valami olyan szépségihát, amely felett nem lehetett elsiklani, így történt, hogy a lunchböz csak tizenöt igazán szép chicagói leány ült. Sem több, sem kevesebb. És a társaság feje fölött csakugyan a demokrácia génusza lebegett. A társaság vegyes volt, a milliomos leánytól kezdve feléle. Ami még az esethez tartozik, annak a fejtegetnek ez lehetne a címe: *Az aranyalmák*. Eleinte csak úgy indult, hogy: *Az aranyalma*. Mrs. John Barber Payn ismeri Páris 6-évi történetét a három szépséggel, akik közül az egyik aranyalmát kapott, amiért a legszebbnek találtották, s ezért elhatározta, hogy a lunch-szépek közül a legszebbet ő is aranyalmával tünteti ki. Aztán tizenöt aranyalma lett a dologból, mert nem tudta eldönteni, hogy ki a legszebb. Hát adott aranyalmát mind a tíz-ötnek, benne arképét és egyéb emlékeket. Ezzel aztán megint csak galyibát csinált. Azt már ugyis elérte, hogy nagyon megharagudtak rá azok, akik a luncheonben részt nem vehettek, a sok almával meg a tizenöt szép leánynak a neheztelését vona magára. De mind azért haragszik, mert azt hitte, hogy csak ő jut hozzá az aranyalmához. Szóval, sok baj lett a szépség-lunchból. A legszebb talán az, hogy Chicagónak ország-világ előtt csak tizenöt igazi szép leánya van. Jöjjön Mrs. Barber Payn Budapestre s nézzon szét egy szép tavaszi napon az utcákon, tereken és ligetekben s rendezzen itt ilyen luncheót. Az jobban fog sikerülni. Pedig a mi Budapestünk nem is olyan nagy város, mint Chicagó.

— A kínai anyasószárné. Kínában nagy ünnepszeg készül, az anyasószárné nagy jubileumot ül, éppen negyven éve már, hogy uralkodik. Hogy milyen nagy öröm ez, azt mutatja az a dekretum, amelyet az császár kibocsátott ebből az alkalomból, Ez a különös írás pedig így szól:

Minden császárléány és a nagyhercegek leányai kapjanak külön ajándékokat. Minden tiszt egy fokkal előlép. Az udvar és tartományok mandarinjai olyan kitüntetés kapjanak, amely úkapjukig nyul vissza. Az elcsapot mandaromok kegyelmel kapjanak s eljöhethnek a fővárosba a császárné üdvözölni. A doktorátuszhoz bocsátottak száma íslemeltetik. A hetven évnél idősebbek rabzol-gának tekintetük magukat a nyolovan évnél idősebbek kapjanak egy kis posztót, selymet, rizst és tíz font húst, a százevesek pénzt és osnánának tiszteletük díadálisveket. Az eunuchok egy hónapra fölmennének az adófizetésről. A betegesek, özvegyeknek és árvaaknak adjanak a mandarinok jó számszót és jó élelmet. Megbocsátanak minden börtönben ülő bűnösnek, kivéve azokat, akik a dinasztia ellen összeesküdtek a kik szülei, férjek vagy uraik ellen emeltek kezüket és azokat, akik a mezón követek el rosszat, mert azok valóban rosszak és nem érdemelnek bocsánatot.

Végre az anyasószárné dícsőri a császár, aki erényesebb, okosabb és szentebb, mint az összes dinasztia császárné, úgyes mint kormányzó és méltó

arra, hogy sokáig éljen. A rítusok minisztériumának elnökeit megbízta, hogy kutasson utána, hogy a régi szokások szerint a nép mely mérvben vehet részt a jubileumban.

— A fűző-rák. Nem, a fűzőnek nem lehet rákja, hanem csakis annak, aki viseli. A nők fűzője ellen olyan régóta tartó küzdelem hatalmas fegyvert kapott újabbán. Dr. Lucas angol orvos nevezi „fűzőrák”-nak azt a bajt, amelyet javában tanulmányoz s amelyről szerzett eddigi tapasztalatairól a következőkben számol be a londoni „Lancet”-ben. Két munkásnő esetéről van szó mindenekelőtt, és mindkét esetet az jellemzi, hogy a megbetegedett munkásnők olyan munkát végeztek, amelyeknél kizárólag a jobb karjukat használták. Az egyik évekig szörme-gyárban dolgozott s tompa késsel tengeri nyul-lak szőrös részét kellett vakargatnia, hogy a hosszú szőröszálakat eltávolítsa és egyenletessé tegye a szőrmét. Az ilyen tengerinyulbunda-csákát aztán megfestik és mint sealkin-utazótat vagy más drága prémet hozzák a forgalomba. A munkásnőknek órákhozott kellett mindig csak előre s hátra moztatni a karját s e közben mindig előre is kellett hajolnia kissé. Negyvenégy éves lett, amikor jóval mellének felső részén kemény daganata támadt, amely egyre növekedett, de fájdalmat nem okozott. De megfigyelte azt, hogy a fűző nyomása fájdalmas, tehát levette. Egy hónapal később a daganat felkadt és keletse alakult át. Operálni kellett, de három éven belül kétszer kiújult, úgy hogy tartós gyógyulást nem igen lehetett elérni. A második esetben egy ötvenkiléne éves asszony jelentkezett hasonló bántalommal. Harminchat évig dolgozott egy mosóintézetben, ahol folyton csak gallérokat kellett fényesítenie. Ezt az asszonyt is megoperálták, de csak nemrégiben, úgy hogy nem lehetett meg megítélni kiújul-e a baj. De mind a két esetben kétsége- lennek látszik, hogy a rákserült bajt az okozta, hogy a fűző szakadtalanul dörzsölte a mell felső részét. Dr. Lucas az ő tapasztalataiból egyébként azt a nézetet is kimondja, hogy a ráknál fertőzés csir- kés útján is jöhet létre. Errevezés tölemiti a házaspároknál előforduló rákcsereket és azt is, amikor egyazon házban történik több megbetegedés, amikor tehát fertőzésnek kell fennállania. Hogy olts útján át lehet ületni a rákot, ez az állatokon végzett kísérletek bizonyítják. Már most a rákbetegségek szaporításához a fűző is járul, ami immar végekké szükségessé teszi, hogy vagy pusztuljon el az a női toleltelék, vagy alakítsák át olyan módon, hogy ez a kéri lehetetlen beteg- ség ki legyen zárva a fűző révén.

— Petőfi Társaság. Az Akadémia zsulólság meglát kisternében ma délelőtt tartotta rendes havi felolvasó ülést a Petőfi Társaság Hercege Ferenc elnökelete alatt. Az első felolvasó *Prém József* volt, aki a modern drámáról szóló új munkájából *A szék szocializmus* című lejedet mutatta be. Utána *Szék* Endre felolvasa a *Bolond* című verses rogyéneket egy újabb részletét azt, amelyben hőse legyőzve önértelét és büszkeségét, audienciára készül, hogy hivatali könyö- rőgön megának — a családjáért. A poétikus, szines és a társadalom félszűrségeit élesen szatirizáló felolvasást zajos tapsal honorálták. A program utolsó pontja *Bereznyai Bélának*, a társaság nőhai tagjának *Az öreg Dávid* című hátrahagyott ebeszédése volt, melyet *Zempléni Árpád* olvasott fel művészi pontozásal. A rövid ebeszédés a Nemzeti Színház udvarán játszódik le s az öreg Dávid, Thália egyik legszánal- masabb és legronnyosabb vidéki papja beszéli et. A felolvasó ülés után zárt ülés volt.

— A kereskedelmi és iparkamarai választások. Ma délelőtt tartotta meg a *Jóváírói kereskedők és kisiparosok egyesült partja* a Royal s áhó kisterné- ben nagygyűlést, melyen mintegy 6000 kereskedő és iparos vett részt.

Székiás Anál elnök ismerletvén a közgyűlés előját, *Schubert Sándor* buzgó közreműködésére hivta fel a megjelenteket. Nagy letésés mellett lejegyezte az alkalmi part előját és a mozgalom eddigi siker- reit. *Gyömrői Manó* a kis existenciájú tagyban érvényesülését kívánja. *Gyömrői* beszéde folyomán április 11-ét jelölte meg, mint ezt az emléke- zetes s zent napot, amely minden magyar ember szívében ünnepes hangulatot kélt. Nagy ra- dalom és lármá keletkezett a kijelentésre, úgy, hogy a szónok nem fejezhette be beszédét. Az incidens- nek *Schubert Sándor* rövid helyreigazítása volt a véget. *Biro Henrik* rövid felszólalása után *Kereszti* szabóiparos mondott beszédet ugyancsak a kis emberek érdekében, mire *Vidor Lajos* az Ösmá- gos Házalók Egyesülete csatlakozását jelentette be. Utána dr. *Váscsányi Vilmos* országgyűlési képviselő szólt fel, kifejté, hogy személyes választási harc- ban részt nem venne, mert ambíció (személyes- léseért nem érdemes a közvéleményt felzaklatni. Az intéző bizottság meghívására csak azért jött el, mert látja, hogy elvi program alapján tömörül a keres- kedők és iparosok ez új partja. Az ösnáló vámtérlet- nemcsak a magyar ipar és kereskedelmének létszere, hanem nélküle sobasem lesz ipari és hatalmas főváros Budapestből. Mint a főváros egyik képviselője köteles tehát minden mozgalom támogatni, mely az ösnáló vámtérletfölbogója alatt üdel. *Beszéde*, hogy a keres-

eddi tagjai közt egyesek a nép érdekében is felémelkedni néha szavukat, de az egész kamara, a keret, amelyben mozognak, lehetetlenné teszi törekvéseik érvényesülését. A kamara ugyanaz en detail, ami a képviselőház — en gros.

Vinaros éljenek és taps követte a beszédét, de már a beszéd alatt észrevehető volt, hogy a terem egyik zugában elhelyezkedett kis csoport szocialista megzavarni akarta a szónokot. Válasszony minden közbeszólásra megadta a választ. A beszéd befejezésekor azonban a csoportból egy hang azt kiáltotta: *Parasztfogás!*

Ornási lármá keletkezett. A tömeg nekiesett a közbeszólónak, egy *Buchinger* nevű szocialista kárplatosnak össze-vissza vették és társaival együtt a teremből kilétek. A mitör újra csend lett, *Válasszony* Vilmos ismét felszólt:

A politikai pályámon — ugymond — hozzá szoktam az akadályhoz. Sobasem jártam kényelem uton. Üldöztek, szembenállottam egyvizben az egész parlamenttel, de itt vagyok, fennirtott a becület. Nagyon csalódnak tehát azok, akik azt a néhány ember zavargoni idekültöttek ha azt hiszik, hogy elkedvetlenitettek. Ott leszek ezentul is mindenütt, ahol a nép igazságáért küzdenek. A bérencéket sajnálom, megrendítenek megvontem. (Zs os éljenek.)

Dr. *Hetés Antal* köszönte meg *Válasszony*nak megjelölését s oly határozati javaslat elfogadását ajánlotta, amely a kamara működésében a nemzeti irányzat határozottabb, a kiskereskedők és kisiparosok érdekeinek következetesebb istapólasát juttatja kifejezésére és az önálló vámtérfület feltétel alájárja helyezkedik. Végül *Székkács Antal* elnök rövid néhány szóval be-
rekesztette a nagygyűlést.

— **Az Adria részvényei.** A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* annak elővételi jogát, amely őt az *Adria* m. kir. tengerhajózási részvénytársaság elhalt elnöke, *Lederer Sándor* lovagnak hagyatékaéhoz tartozó *Adria*-részvényekre megillette, ma érvényesítője és az átvett 14.000 darab részvény tekintetében a *Kereskedelmi Bank* vezetése alatt a *Magyar Agrár- és Járadekbank* a k. k. priviligré österr. *Länderbank* és több elsőrendű helybeli magáncégből álló szindikátust alakított.

Az *Adria* sorsára és jövőbeli fejlődésére e tranzakciónak igen nagy jelentősége van. Az állat, hogy a társulat részvényeinek e tekintélyes tömegét a jelentéssel előkelő pénzintézetek szereszték meg, egyúttal biztosították is az ország e legnagyobb tengerhajózási társulatának további konszolidációját és magyar jellegét, ami veszélyeztetve lett volna, ha a részvénybirtok szétforgácsolódik, vagy külföldi tőkészek kezébe kerül. Egy államilag segélyezett és a magyar közgazdasági érdekek szolgálatára hivatott nagy közlekedési vállalatnál nem közömbös, hogy ügyeinek intézése kinek kezébe van letéve s ezért a magyar köz gazdasági politika szempontjából is örvendetes a kérdés ilyen megoldása. A szindikátus élén álló kereskedelmi bank elnöke, *Lánczy Leo*, az *Adria* élén elnöke s így a vállalat vezetésében sem történi változás.

— **A Szent Lukács-évfürdő részvénytársaság** e hó 10-én tartotta rendes évi közgyűlést *Palotai Rezső* vezérigazgató elnöklete alatt. A lefolyt üzleti évben az összes bevételek 613.197 koronát, az összes kiadások, adók és leírások 480.907 koronát tettek. Tiszta nyereség maradt az 1902. évi nyereségáthozattal együtt 136.975 korona 11 fillér. A nyereségből 10.000 darab részvény után a 12 korona (60%) osztalékot fizettek (120.000 korona) a tartaléka'appa utalnak 10.000 koronát, az igazgatóság jutalékára fordítanak 2229 koronát, a jennmaradót 4746 koronát új számlára írják. Az igazgatóság jelentésének tudomásulvétele után köszönetet szavaztak az igazgatóságnak a szakszerű vezetésért, majd az orvosi szaktanácsba bevalasztották *Korányi Frigyes* egyetemi tanár főrendiházi tagot, *Ketty Károly* tanárt az országos orvosszövetség elnökét, *Bokay Árpád* tanárt a balneológiai egyesület alelnökét és *Récsy Imrét* a kir. orvosgyógyászat elnökét; a felügyelő bizottságba dr. *Romy Béla* miniszteri tanácsost, dr. *Rács Károlyt*, dr. *Lichtenberg Kornéit* és *Kónyi Manót*.

(x) **Aki szép és tartós pázsitot akar**, rendelje meg *Mauthner Ödön* cs. és kir. udvari magkereskedésében, Budapesten a *Mauthner-féle* kiállításí fűmagkeveréket.

SZÍNHÁZ, ZENE

— **A Magyar Zeneiskola hangversenye.** A *Magyar Zeneiskola* igazgatósága vasárnap délután négy órakor nagy hangversenyt rendezett a *Vigadó* termében a „*Nyomorok gyermekét otthona*” javára. A zeneiskola zene- és énekkara a VI. kerületi polgári leány- és fiúiskola énekkarával szövetkezve, batásos darabokat adott elő kizárólag magyar szerzőktől. Élénk telésében részesült a *Bloch-Bihari-féle* oklós vonós zenekara és zongorás hangzott föl a *Káldy-féle* magyar népdalok után. A zenekart *Faludy Károly* és *Schnöller*

Lajos vezette. *Schnöller Lajos*t a Magyar Zeneiskola igazgatóját, saját szerzeményű magyar rapszódíjára után lelkes ovációkban részesítették. A rapszódia zongorarészét *W. Armandola Aranka* jeles technikával játszotta és zajos sikere volt *Mayer Adolfnak* is, aki *Lavotta Sátoros* notáját és a *Rakóczy*-nótát adta elő angol kísérettel. A magyar hangversenyt nagy közönség hallgatta végig.

— **A királyi férje.** A *Népszínházban* tegnap, vasárnap két előadás volt. Mindkettőre teljesen megtelt a nézőtér. Déután a *Takarodót* adták 30-dszor, este *A királyi férjének* volt a harmadik előadása. A szenzációs ujdonság kitünő híre hamarosan elterjedt és már rövidesen a reggeli pénztárrnyítás után eladták az összes jegyeket. A jegyek tulnyomó többsége napokkal előbb elővételben kelt el. A tulzsfolt ház k-tünően mulatott az előadáson és vége-hossza nem volt a tapsnak és kióvásnak. Rendkívüli lelkesen ünnepeleék különösen *Kury Klárát*, aki mellett bőven kivette részét a sikeről *Nikó Lina*, *Hegedűs Vendrey*, *Tanay*, *Topolczay*, *Ballasa* és *Szerényi*. Valamennyi énekszámot többször ismételtette a közönség. Es éhoshozat harsogó kacsogás kísérte a kitünő előadást.

— **A magyar Vígyszínház részvénytársaság** ma tartotta meg nyolcadik közgyűlést szolyómi *Wagner Géza* elnöklete alatt. Előnk a napirend e-öt egyetemes szavakban emlékezett meg gróf *Károlyi Tibor* elhunytáról, aki a részvénytársaságnak megalapítása óta tagja volt. Az évi jelentést egyhangulag tudomásul vették és *Faludi Gábor* bértőigazgatónak a Vígyszínház nyugdíjgyűlének megalapításáért meleghangu jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. Végül az igazgatóságot választották meg, amelynek tagjai lettek: *Gróf Andrásy* Ivadár, szolyómi *Wagner Géza*, *Weisz Berhold*, dr. *Rosenberg Gyula*, *Luczenbacher Pál*, *Pucher József*, *Hercegy Ferenc* és *Wagner Emil*.

MŰVÉSZET

— **A Képzőművészeti Társulat közgyűlése.** Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat vasárnap délelőtt tartotta rendes évi közgyűlést a városligeti műcsarnokban. A gyűlésre a tagok oly nagy számban sereglettek össze, hogy egy részük a közgyűlési teremből kiszorult. A rendkívüli érdeklődésnek részint az volt az oka, hogy választások voltak napirenden, részint az, hogy a társulat kezeiben alakult elenzek kritika tárgyvá akarta tenni az igazgatóság és a választmány működését.

A közgyűlést 11 órakor nyitotta meg az elnök, *lére* fölkerít választmányi tag *Katna Béla* koronagyűzész, aki bejelentette, hogy az elnök külföldi utazása és az elnök betegsége miatt nem vevet részt a gyűlésen, melnek vezetését így a megjelentek bizalmából neki kellett átvennie. Az egybegyűleék üdvözlése és a szavazatszedő bizottságok küldése után dr. *Ambrovoics* Dezső titkár felolvasta a választmány jelentését, amely a társulat lej 60eséről tanuszkodik. A képvisárlás a tavalyi keretek közt mozogott ugyan, de a tagok száma jelentékeny emelkedést mutat, most 5007. Az utolsó közgyűlés óta elhunytak: *Wechsalmann Ignác*, gróf *Hunyady Imre*, gróf *Andrássy Aladár*, *Bonola János* és báró *Orcay István* pártoló tagok a művészek közül *Szarnovszky Ferenc*, *Eisenhut Ferenc*, *Jantyk Mátyás* és *Padusz János*. A jelentés végül örömmel emlékezik meg arról, hogy *Hercegy Albert* az új kormány kultuszminisztere. A jelentéssel kapcsolatban hosszabban vita támadt, amelyek során *Pálk* Béla kifogásolja, hogy a társulat művásárlásra aránylag kevés összeget fordít, de annál többet költ a termek beburkolására és díszítésére. Ez szerinte helytelen dolog, mert a Műcsarnokban ma a kárpitnak, hanem a művészetnek kell hatni. Követeli a termeknek megszámozását, a képeken nagyobb számok alkalmazását és a katalógusban a képek árainak feltüntetését. E felszólalás után a jelentés, majd a zárszámadást és a felügyelő-bizottság jelentését udomásul vették. Az utóbbi jelentés tárgyalásakor *Keszthelyi Ernő* a művásárlás kite-jeszését kéri, *Pálk* Béla és *Kacziány Ödön* a tervezett virágkiállítás k-fogásolja. *Déry Béla* pedig évi 2 000 koronás tételt kéri bevételi Munkácsy Mihály szobora apja javára. Ez utóbbi indítványt a közgyűlés mellőzte, mivel a választmány ugys folyton gyűjt a Munkácsy szoborra.

Aztán a közgyűlés elfogadta a műterem-házáról szóló jelentést és tudomást a művészi segély és nyugdíjalap szabályzatát. Az indítványok során melőzték a tagsági díj felémérésre vonatkozó intítványt. D-lután két óra volt, mire az elnök kibírelt-hette a tisztújításra előrendelt szavazás eredményét.

Alelnökök lettek: *Lotsz Károly* 323 és *Forster Gyula* (*Berzevicy* Albert helyett, aki a tisztségről lemondott) 260 szavazattal. Választmányi tagok, művészek: *Benczur Gyula*, *Bihari Sándor*, *Hausmann Alajos*, *Kann Gyula*, *Karlouszky Bertalan*, *Naller Robert*, *Knopp Imre*, *Teles Ede* és *Poll Hugó*. Nem művészek: *Bárczy István*, *Lederer Sándor*, *Forster Gyula*, *Liptay Kornél*, *Lukács Antal*, *Révai Ödön*, *Szítányi Géza*, *Szemesványi Miklós* és *Szűry Dénes*.

Nyílttér.

MARILLA

május 1-én nyílik meg. A szanatóriumban a pensio, mely kényelmes szobából, kitünő ellátásból, reggeli, ebéd vacsora table d'hote) kiszolgálásból és világről áll, naponta a szoba minősége szerint 9 K.-tól 9 K. 50 fillérig.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem stílusáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

— **Football.** Az összes mérkőzések közül kétségtelenül legérdekesebb a *Ferencvárosi Torna Club* és a *33 as Football-Club* közötti mérkőzése volt. A mérkőzésből a F. T. C. került ki győztesként, 3:0 arányban, az M. T. K. kitünő csapatát. Mindvégig a F. T. C. volt fölényben.

A népszegeli pályán a *Műgyógyászati Football-Club* és a *33 as Football-Club* találkozott. Mivel a pálya teljesen átázott és csuszós volt, az eredmény nem lehet reálisnak mondani. Váltakozó játék után 2:0 arányban a 33-as, egy góllal az első, egy pedig a második félidőben esett.

A *Budapesti Torna-Club* és a *Postások* közötti mérkőzés előbbieknek 1:0 arányban való győzeimével végződött.

A bécsi löversenyek.

Bécs, március 10.

Ma kezdődött meg a *Freudenau*ban a tavaszi meeting. Csunya esős időben futották a *Przedswit-Handicap*ot, melyet a teli tip, a favorit *Durban* nyert meg *Clavio* és *Nalvori* ellen. A szintén fogadott *Radius* 4-ik lett, míg *Nohud* a mély talajban nem tudott érvényesülni. A részletes eredmény a következők:

I. **Megnyitó verseny.** Díj 3000 K. Távolság 2000 méter. Gróf *Andrássy G. Orton*-ja (*Janek*) első, báró *Königsvarter H. Gazette*-je (*Walkington*) második, báró *Springer G. Pedicure*-je (*Lewis*) harmadik, azután *P. eador*, *Carmin*, *Darling*. Totalizátor: 10: 25. Helyrefogadások: I. 50: 25. II. 50: 139.

II. **Kisérleti verseny.** Díj 3000 korona. Távolság 1000 méter. Báró *Üchritz Zs. Bonon* amaia (*Tal*) első, báró *Königsvarter H. Teppje* (*Smeide*) második, *Mravik P. Derezé*-je (*Milburn*) harmadik. Azután *Tepp*, *Fonóka*. Totalizátor: 10: 15. Helyrefogadások: I. 50: 66. II. 50: 95.

III. **Eladóverseny.** Díj 2000 korona. Távolság 1300 méter. Egyedi *L. Matchbojja* (*Bichler*) első, báró *Üchritz Zs. Románja* (*Fetting*) második, báró *Harkányi J. Corfujja* (*Janek*) harmadik, azután *Bedacht*, *Hippokratés*, *Klára Pogoly*. Totalizátor: 10: 53. Helyrefogadások: I. 50: 75. II. 50: 94. III. 60: 70.

IV. **Przedswit-handicap.** Díj 10.000 korona. Távolság 1200 méter. Gróf *Festetics Durban*-ja (*Huxtable*) első, *Mautner V. Clavio*-ja (*Southey*) második, gróf *Fries M. Maluori*-ja (*Krouzil*) harmadik. Azután: *Radins*, *Royal Flush*, *Davensberg Belle* of *Hernals*, *Talvolta*, *Cambridge*, *Capellmeister*, *Nogood*. Totalizátor: 10: 38. Helyrefogadások: I. 50: 101. II. 50: 143. III. 50: 188.

V. **Zsupán-verseny.** Díj 3000 korona. Távolság 1600 méter. Mr. *White Sommerfrische*-je (*Fries*) első, gróf *Degenfeld I. Mixije* (*Janek*) második, báró *Üchritz Zs. Cipó*-ja (*Tal*) harmadik. Azután *Revaoh*, *Columbia*, *Puszán*. Totalizátor: 10: 153. Helyrefogadások: I. 50: 261. II. 50: 131.

VI. **Nyeretlenek gátversenye.** Díj 3000 korona. Távolság 2400 méter. Gróf *Forczák I. Pásmánja* (*Heali*) első, *Dreher A. Oliveje* (*Huxtable*) második, gróf *Korinsky F. Coriskája* (*Fojes*) harmadik, azután: *Angola*, *Sárkány*, *Aha*. Totalizátor: 10: 19. I. 50: 80. II. 50: 206.

VII. **Akadályverseny.** Díj 4.000 korona. Távolság 3200 méter. *Krausz L. Vadosona* (*Slim*) első, *Mravik P. Ikarosa* (*Maaban*) második, gróf *Orsich P. Mdm* de *Déois* (*Klawton*) harmadik. Azután *Kalauer*, *Gonia*. Totalizátor: 10: 21. Helyrefogadások: I. 50: 69. II. 50: 101.

TÁVIRATOK

Laon város nem díszit.

Laon, április 10. *Combes* miniszterelnök és *Vallé* igazságügyminiszter ideérkeztek, hogy résztvegyenek a szocialista-radikális egyesület által rendezett banketten. A pályavárvanor a minisztereket az egyesület elnöksége fogadta. A várost az egyesület ünnepesen felidiszitette, mert a városi hatóság megtavadt a városi díszítványgy rendeltetésre bocsátását. A lakosság élénken üdvözölte a minisztereket. Azt kifestették: *Le Dourmervel! Le a polgármesterekkel!* Néhány fiatal ember az *Internationale* dalát énekelte. A tömeg tiltakozott ez ellen és a *Marseillais*et énekelte.

KÜLÖNFÉLÉK

A halál serege.

— Seidel. —

Hajnalban pusztá rétet felett

Halad egy furcsa, bús menet,

Elől rüt csontváz lépdegel,
Csengője strón énekel.Tálcseug a hegedő zaján
S túl harokt ágyamoraján.S ki halja, amit énekel,
Annak hozzaszegődni kell!Ifjú vagy agg, fiú s a lány,
Követi őt az mindahány.Rózsás arcú lány, ég veled!
Sohasem mosolyg rád kielek.Ifjú harcos, mondj végbuszt,
Hová indulsz, örök az út.Elől ártatlan gyermekek,
Sok vén ballag hátuk megett.Beláthatatlan egy csapat,
De mind egy cél felé halad.Merev, nagy, tág szemmel tekint
Az örög végtelenbe mind...Hajnalba' pusztá rétet felett
Halad egy furcsa, bús menet.Sok ezer éve így halad,
S halad majd új ezer alatt.Mig egyszer a csengő eláll,
Madár nem zeng, nem bajt fűszál.S a földi kék és szenvedés
Az örök semmiségbe vész.

Fekete Sándor.

Divatlevél.

Budapest, április 10.

A legújutóbb elme is könnyen a tévedés útjára kerülhet, ha túlságba viszi az újdonság keresését. Ez a tévedés annál sajnálatraemlétköz, ha az illető egyéniségének sulya a tal szinte rákényszeríti a szakemberek zömét az általa kijelölt irány követésére. Ezt a megfigyelést tesszük most, amikor látjuk, hogy a francia divatmetropolis egyik legelső mérvadója, *Pagun* — még csak jótéve ugyan — egy divatbeli izlése enégnék egyengeti az utjat. Ez a viághírű divatművész ugyanis legutóbb hűvelykujnál is vastagabb zsinórokat varrat minden ruhaal peremébe. Ez a körülmény tisztán rávall arra hogy utjat egyengeti a már évtizedek óta a divat világában veszedelmesen kísértő arabrosszoknyának. E rém terjedésére jobb idő nem is akadhat a most szinte túlságosan bő szoknyák idejénél. Reméjük és hiszjük, hogy a rém csak rém fog maradni, mert a jóízű nőök tömeges tiltakozása számúzni fogja a komolyabb szereplés színterét.

Pagun összes ruhái valami sajátos eredetiségre vallanak, amelyet részletekben minden ország divatja át fog venni. Még túlságban is a nagy művész alkot ereje nyilatkozik meg, és ezek a részletek is bő eszmékkel szolgálhatnak az utnőknak. A maguk eredetiségében nálunk *Monasztéri* és *Kuzmik* utnői mutatók be Pagun legújabb alkotásait, melyek közül egyet leírok.

A szövete fekete-fehér, illetve pepita knickerbocker-szövet, mely pazar bőségen van alkalmazva. A hosszú, csaknem uszályos alj oly dusan redőzött hogy az al hullámosan omlik alá. A rancok mind berakották és egymást érik. A bélese fehér selyem és ennek szegélyébe is be van varrva az említett *krinolin-szövet*. Hozzá csinos bolero tartozik, amely elől rövid és olyan bő, hogy messzire eláll a deréktől. Keskeny, letelő szélesedő rojtok vannak rajta fekete taffetából, melyet eredeti mintában himeztek ki kék és sárga selyemmel. Ez a hímzés valóságos antik benyomást tesz. E kihajtok között fehér pikémellényt öltöttek térfing melhez hasonlóan s ez végtől-végig sötétkék acsógombokkal csukódik. Az uja nagyon dudoros. Alul egy kisebb dudor van rajta, felett a nagyobbik hullámzik. A fekete taffés-kézvelő alci másodiknak a fehér pikémellőket látszanak, amelyek szintén acsógombokkal csukódnak. Hozzá fehér bőrv tartozik kék csukokkal.

Ezt a ruhát néve, szinte ámulatun azon a változáson, amely a mostani divaton — a tavalyihoz mérten — észlelnetű. Míg a sima legfeljebb alól tudos aljakkal és szerény bőségű ujjakkal 4-5 méter szövetből állítottunk elő egy teljes ruhát, most még kénc méterből is csak nebezen telik. Mondhatom, szinte nebezek a ruhák a sok tűzéstől, rántól és

fodorlól. Ezel a divattal szemben ismét meg kell szólalnia az észszerűségnek, amennyiben a jóízű nő mindig betartja az arany közeputat.

A pepita-szöveteknek nagy szerepe lesz a nyáron s azt hiszem szereplésüket sokan örömmel fogadják. Fekete-fehér mintájuk egészen derűs benyomást kelt, nagyon praktikus viselet és a könnyű, nyári bluzkhoz kitűnően illik. Apró és nagy kockában nagy választékát látjuk e szöveteknek s a kész párisi mintaruhák — amelyeket *Monasztéri*ék mutatnak — java része ebből készül.

Különösen feltűnik ezek közül az egyik, amelynek rövid alja alól mustában van letűzve, mely szegély egyszerűságra ráncoktól libben meg. Elöl egy letűzött rész van rajta ennek két oldalán pedig gomblyukhoz hasonló dísz. Ez fekete selyempaszománnyból van hót-hét mintában kivarrva és apró aranygombok egészítik ki. A rövid bolerón is nagy gomblyukak vannak rávarrva, de ezek, valamint az apró aranygombok sora csak dísz, mert valójában a bolero csak egyetlen gombbal csukódik legfelül.

Az uja művészen, a hátal is melirészszel egybeszabott, mi rendkívül elegáns viseletté teszi. A vállon roppant bő, diszredezében hullámzik, a'ul vörös selyem kszelő van rajta felül és fekete paszománnyal levarrva, melyen alul sárga csipkekézeltők buggyanak ki a kézre. A bolero egészen vörös selyemmel szegett ez a szegély a gallériáj is alkotja és fehér-fekeke paszománnyal van levarrva.

Egy sötétkék cheviot-ruha d'ingvát színeivel kelt méltó feltűnést. A alj egészen részkebe szabott, melynek mindegyike mellett lerakott ráncok vannak betéve. Rajtuk fekete selyemzsinórral elegáns minta van kihimezve. A bolero betéje halványzöld posztóból szabott, amely halványkék seivemmel van dusan kihimezve. A mellény közepén két sor nagyon apró, halványkék paszománnyugombokat látunk sűrű egymás mellé öltve, a mellényen pedig fekete selyemzsinorból izléses dísz. Az uja dudoros, kszelője zöld posztóból szabott, amely szintén kékekkel van himezve. Alóla az eleggethetetlen csipkekézeltők látszanak.

A bluzok most is hű kísérői lesznek az utazó és utcai ruháknak, azért mindenképpen aktuális a gallér- és nyakkendőkérdés. A sima, fehér gallér mindig kedves és tetszetsző keretűl szolgál az űde, női arcnak. Valami bájos frisseséget kölcsönöz neki, de helye csakis az egyszerű, angol toltate keretében van. A díszes bluzokon többnyire kis, csipkés gallérokat látunk, amelyeket színes selyemcsokrok zárnak le. A legutóbb esetben a bluzoknak egyáltalában nincs gallériáj, keskeny szalaggal szegve simulnak a nyakhoz, míg löléjük egészen különölnő nyakkendőket kapcsolnak.

Akinek erős a nyaka, övakkodék minden viágos gallértől. Csak közvetlen az archoz tűzőn va ami viágos csikót, meg alatta sötétebb színből készűl a csokor. Ehhez hasonló apró fogcsokkall rendkívűl sokat javíthat vagy ronthat valaki külső megjelenésén.

s. b.

† **Edvárd király kalapjai és zsebkendői.** Valóságos divatrevolúciót okozott a mulkor Edvárd király egy lókállításon azáltal, hogy keskeny piros-szégélyű zsebkendőt használt. Azóta a londoni „korrekt” dandyk csak ilyen zsebkendőket használnak reggeli öltözökekhez. Először csak időnként viselte a király ezeket a zsebkendőket, teljes mellőzéseivel az etikettnek, amely csak vidéken engedti meg az ilyen zsebkendővel való használatát. Különösen szereti a kis, fehér zsebkendőket, keskeny sál és szegélylyel. A délelőtti öltözökeihez ilyeneket használ, de délután egész fehérrel cseréli ki őket. Ezek is egészen kicsi, női zsebkendők, természetesen a legfinomabb anyagból. Ez elegáns világ kizárólag ilyeneket visel mostanság. Valamelyik sarokba csinos monogramot himeznek, melynek színe megegyezik a zsebkendő színelék a színelével. Egy elegáns ifjú gardatiszt legutóbb olyan zsebkendőket rendelt, melynek szélei (kék és vörös) ezredéknél színeit képviselték... Edvárd király kalapjairól szintén alapos értesüléseket szereztek már maguknak az angol lapok. A seymkalapokat még mindig nagyon kedveli a király, de emellett a puha, szürke „Österreicher"-löl — a szellőztető-készűlékkel ellátott motorszifkáig terjed kalapjainak határa. Olyan selyemkalap, melyet az idén fog viselni a király, semmiébe más halandó fején nem lesz látható. Széles, merészahajú, alacsony harangalaku lesz és pedig merészebb hajlása és „harangabb” alakú, mint bármelyik jól öltözökdő alattvalójáé. Sőt egyáltalán nem is viselhet más olyan kalapot, mert az külön készűl, a király fejének, válla szélességének, testi magasságának és arófének gondos figyelembe vételével. A kalap tulajagnak látszik, de a király fején kifogástalanul áll. A király nagyon sokat ad a kalapjaira, különösen a kemény nevezkalapokban rendki-

vűl válogatós. A zöldszínű, tollas, tiroli kalapot körültek a királyi kalapok listájából.

† **A gésák.** Érdekes cikket közöl egy angol újság *Joshio Markimo* Japan író tollából a japán gésák társadalmi helyzetéről. Olyan hívatás ez — úgy mond — amely sok-sok tanulást, megfeszítet szorgalmat igényel. A gésa egész delelőt énekei, hangszeren játszan, szavalmi és táncolni tanul, hogy aztán az így elsajátított képességeit délutánonként nyilvános produkciókban értékesítse. A vendégek mulattatására sokszor kártyázik, sakkozik és biliárdozik is. Van olyan is, aki alkalmi verseket rögtönöz. Az ilyenek kapva-kapnak a színházi vállalkozók. Mindazonáltal a gésákat Japánban nem tekintik holmi íes ett erkölcsű kávéházi énekesnőknék, sőt szívesen látják őket az előkeő körökben. Az 1868-iki japán forradalom előtt, amely nyugat-európai irányban reformátia az ottani társadalmi életet, a jobbfajta japán nő apaca módjára el volt zárva a világtól. Egy férfi, ha egy másikkal a feleségét megszólitotta, súlyos sértést követett el a érv ellen, és ha egy arisztokrata nő multság alkalmával társalgásba elegyedett egy férfival, a legközűmböesebb tételeknél kellett maradnia, különben rossz nevelés és műveletlenség jelét adta. Olyan összejöveteleket, amelyekben csak férfiaknak lehetett részük, a japán urak túlságosan unalmasnak találták, így történt, hogy a ház urnójének helyettesítésére egy-egy gésát hívtak meg. Ez az uzus megmaradt akkor is, mikor a társadalmi átalakulás némi emancipációt vitt a japán nők életébe. Az előkelő hölgyek a gésákat mintázták modorban és öltözködésben. Innen van, hogy a gésák nem veszítették el pozíciójukat akkor sem, mikor a nők már eikísérőnek társaságba térjűket. A hölgyek határozottan szimpatizálnak ezekkel a bájos teremtesekkel, akik a mellett, hogy a társaság szórakozását tartkítják, elvállalják a felelőseletet a cseédségre is, így véve le a házasságon válható a teher egy részét. A gésák viselkedése — írja *Joshio Markimo* — kifogástalan. Gyakran lépnek morgonatikus házasságra, ezen túl nem nagyon mennek szereiműkben...

† **A dalai láma választása.** Az angol *Waddel*, egyike ama keveseknek, akik bebotoltak a dalai láma birodalmába és részletesen foglalkoznak a tibeti buddhizmussal. „The Buddhism, of Tibet or Lamaism” című munkájában nagyon beces adatokat szolgáltat a buddhizmusra és a dalai-láma kultúrára vonatkozólag. Különösen érdekes könyveinek az a része, amely a dalai láma választására vonatkozik. Buddhista telofogs szerint a dalai láma az isenség megtestesűlése. Az istenség fogalmát pedig Buddha képviseli. Általános az a hit, hogy a Buddha nem halt meg, hanem kis gyermekek testébe költözik és ott marad, amíg az illető gyermek meg nem hal. Ha tehát a dalai láma meghal, akkor az új, házfő azoknak a gyermekeknek sorából kerül ki, akik keveséssel az ő halála után születtek még pedig csodálatos jelenségek közepette. Persze ilyen gyermek mindig elég akad. Már most ki kell választani a sok közül az igazit. Erre a célra külön bíróság szolgál, melynek tagjai a legmagasabb egyházi méltóságok, az ország első tisztviselői és a kínai követ. A „pályázók” elő adatezik a meghalt láma vallási származát, melyeket isentiszteleteknél használt. Mellettük pedig ott fekszenek ezeknek a tárgyaknak a gondos utánzatai. Amelyik gyerek a valódiak után nyul, abból még lehet dalai-láma. A szűkebb jelöltek neveit szű eikével együtt feírják egy papírapra és beleteszik egy arany vázába, amely Buddha alakját tünteti fel. Ebből, azután a kínai követ kihuz egy papírost s akinek a neve rá van írva, az az új dalai-láma. Négyéves koráig anyja gondozása alatt marad, azután pedig szerzetesi ruhába öltöztetik s miután valami vallásos nevet adtak neki, krisiási pompával felszentelik és áadják neki a dalai-láma arany trónusát. A kínai császár elismerése jelűl küld a lámának egy arany tekercset, egy prémesszegélyű sapkát, egy korál olvasót és tízezer taét ezűsben. Az ajándékokat külön követ viszi el a szent helyen levő kolostorba és a láma előtt felolvassa a császár elismerését. Ezt az aktust a gyermeklára tétővel hallgatja végig, arccal kelet felé fordulva, az égi birodalom fővárosának, Pekingnek irányában. Ettől kezdve a gyermek valósággal feje a Buddha-vallás követőinek. Felviszik a pobali Namgyal-kolostorba, ahol nyolc éves koráig a lehető leggondosabb és legvallásosabb nevelésben részesül. Négy éves korában apátia avatják s ezzel végkép foglalja hivatalát mint dalai-láma. A gondos nevelésből nem sok haszna van a lámának, mert nem igebeleb emberekkel s ha már valakinek sikerűl a eszébe jutnia, csak a szokásos udvaras szólistorom körül forog a beszéd. A lámát rendszeren mogorva nyers beszédmódra szoktatják, ami — buddhista telofogs szerint — mély gondolkodásra és bölcseségre mutat.

REGÉNY

GÖSTA BERLING

SVÉD REGÉNY

Írta: LAGERLÖF ZELMA

(28)

Mondd meg nekik, hogyan kellett elfordulnod isten színtől, milyen méltatlannak érezted magadat arra, hogy a földön élj. Ima és könnyek között győtrédél. „O istenem, ments meg! O, isten fia, ki a gonosz szellemeket küzdöd belőlünk, ments meg engem a romlástól!” Így esdekelte.

Mondd meg nekik, hogy azt hitted, legjobb, ha mindent eltitkolsz. Senki se ismerje meg a rosszágodat. Azt hitted, hogy istennek tetsző dolog, ha így cselekszel. Azt is hitted, hogy isten utján jársz, amikor meg akard nemeni azt az embert, akit szerettél. O semmit sem sejtett a szerelmedről. Nem akartad, hogy miattad a romlásba menjen. Tudtad te azt, hogy mi a helyes? Tudtad te, hogy mi a helytelen? Maga az isten tudta csak, s ő ítélte feletted. Lesújtott szíved bálványára. A vezeklés megváltozt, nagy utjára vezetett.

Mondd meg nekik, hogy tudod, a titkolásban nincs megváltás. A démonok szeretik a sötétséget. Csak ha gy, hogy bírád keze a korbáccot megragadja! Az büntetése és enyhítő balzsam lesz bűnöd sebére. A szíved sóvárog a szenvedés után.

Mondd el mindent nekik, miattad előtűk térdelsz és kezded kimondhatatlan fájdalommal tördeled, a kétségbeesés vad hangján beszélsz és vad kacagással köszöntöd a büntetés és gyalázat gondolatait, amíg a fényed kézen nem fog és a földről fel nem emel.

— Viselkedjél úgy, amint egy Dohna grófnéhoz illik, különben arra kell kérnem az anyámat, hogy úgy fenytessen meg, mint valami gyermeket.

— Tégy velem, amit akarsz.

Akkor a gróf ekképpen azt: —

— Anyám szótól érted, ezért itt lakhatol a házamban. Jövré azonban ő fog itt parancsolni, te pedig engedelmességedet fogsz.

Figyeljétek csak a vezeklés utját!

Az ifjú grófné utolsó lett a cseledek között is. De meddig, meddig?

Meddig alázkodhatik meg az ő büszke szíve? Meddig halgathatnak a türelmetlen ajkák, meddig lehet visszatarthatni a heves kezét?

Jótékony a lealacsonyítás nyomorúsága. Mialatt a hát a nehéz munkában görnyed, addig a szív hallgat. Azt, aki csak néhány órát alszik is komény szalmaágyon, az álom hivatlanul lepi meg.

Ha az öreg asszony gonosz szellemessé alakul is át, hogy a fiatal kellően megkínozhassa, azért bálás a jövője iránt. A gonosz nem helt meg ki belőle. Zaklaid fel a halálra fáradt reggel négy órakor! Adj a járatlan munkásnének tudós munkát a nehéz szövészeknél! Ez jó. A vezeklőnek talán nincs elég ereje, hogy a korbáccot kellő erővel suhogtassa.

Ha jön a nagymosás, Márta grófné odaállítja a mosóteknő mellé a mosókonyhába. S maga is bebenéz, hogy lássa, hogyan dolgozik.

— A vízed tulságosan hideg — mondja, aztán forró vizet vesz egy tésből és mesztelen karjára önti.

Hideg van azon a napon, amikor a mosónők ott állanak a tónál és öblögetik a ruhát. Futó eső vonul el felettük és áztatja át őket bőrig. Rubájuk nehéz, mint az ólom. A súlykolás kemény munka. A vér kiserked finom körme alól.

De Erzsébet grófné nem panaszkodik. Legyen áldott isten jósa! Mert van-e más gyönyörűség a vezeklésre késs lélek számára mint a szenvedés? A korbács éles csomói a rózsaszirm légyásgával éri a hátát.

A fiatal asszony csakhamar megtudja, hogy Gösta Berling él. Az öreg asszony csak vallomást akart kicsalni belőle. Igen, hát aztán? Isten akaratára volt! Ezen a módon vezette rá a bűnös asszonyt a vezeklés utjára.

Csak egy aggasztja, Mi lesz az anyósával, nek a szívet ő érette isten úgy megkeményíti, annye bírálja lesz neki. Rossznak kell hogy a bűnös asszonynak segítségére legyen, isten szeretetének a visszanyerésére.

Nem tudja, milyen gyakran talál igazi győrtiséget a kegyetlenségben az olyan lélek, aki minden más élvezetet megkötözt már. Ha a türelmetlen elötötölt léleknek nincs része már a bizelkedésekben és becézésekben és a tánc mámorában és a játék ingerben, akkor leszál az ő sötét mélységébe és előhozza a kegyetlenséget. Az ő petyhüdt érzékeinek már csak egyetlen gyönyörűsége van, az állat- és emberkinzés.

As öreg asszony nincs tudatában az ő gonoszágának. O csak azt hissi, hogy egy könnyűvérti feleséget fenyt és azért éjjelenként néha órákhozatt hever az ágyában és töpreng új kinsásokon. Jaj neki, micsoda templomgyalázat visszégbezi! A munka, ez a nagy jótétemény győrtelenné, büntetéssé alakul át!

Egy este bejárja a házat és a fiatal grófné világít neki gyertyával. Csakugy a kezében vissi gyertyatartó nélkül.

— A gyertya elégett — mondja a fiatal asszony.

— Ha elégett a gyertya, égjen a tartója — feleli Márta grófné.

Es továbbmennek, amíg a füstölő bél el nem alszik a megégetett kézen.

De ezek csak cselekvések. Vannak győrtelenné a lélek számára, amelyek felülmulnak minden testi kint. Márta grófné vendégeket hív és a háziaszonynyal szolgálatatja ki őket a saját asztalánál.

Milyen hideg guynyal esnek majd rá a pillantások!

De még ezerzer is rosszabb ennél. Egyetlen pillantás nem találkozik az övével. Az asztalnál azok mind, urak és asszonyok, némán, lehangoltan ülnek.

O azonban mindezt mint izzó paraszt gyűjti össze és a fejére rakja. Hát olyan borzasztó az ő bűne? Szegény az ő közelében lenni?

Es akkor jön a kísértés: Stjärnhök Anna, aki a barátinje volt és a munkerdű bíró Anna szomszédja, átkarolja őt, amint hozzájuk ér, kivesszik kezéből a pecsenyéstalat, széket tolnak neki oda és nem akarják elereszteni.

— Új le mellénk, gyermekem, — mondja a bíró — nem tettél te semmi rosszat.

S akkor szinte egy akarattal a vendégek mind kijelentették, hogy mind odahagyják a házat, ha nem ül le. Nem hóhórok ők. Nem táncolnak ők úgy, ahogy Márta grófné fityül. Őket nem lehet olyan bolonddá tartani, mint a bárgyu grótot.

— Ő ti jó urak, ő ti kedves jó barátok! Ne legyetek olyan könyörületesek! Arra kényszerítetek, hogy a bűntömet megam kürtöljem ki. Van valaki, akit tulságosan szerettem.

— De gyermek, hisz nem is sejtéd, mi a bűn! Nem tudod, milyen ártatlan vagy. Hiszen Gösta Berling nem is tudta, hogy szeretted. Foglald el megint helyedet a házamban! Nem tettél te semmi rosszat.

Kedvet öntenek belé egydőrre s maguk is vigak lesznek hirtelen, mint a gyermekek. Tréfa, nevetés hallatszik körökörül mindenfelé. A forróvérű, lelkesülő emberek olyan jók; de azért mégis a kísértés küldte őket. Rá akarják beszélni, hogy mártír és Márta grófnét egész nyíltan guynolják, mintha csak valami öreg boszorkány volna. De hát nem értik a dolgot, nem tudják, hogyan áhiotzik a lélek tisztaság után, nem tudják, hogyan kényszeríti a vezeklőt a szíve, hogy az ut köveinek és a nap tüzének kitegye magát.

Néha naposság kell ott ülnie Erzsébet grófnének a hímzórámá mellett szép csöndesen s akkor az öreg grófné végtelen történeteket mond el neki Gösta Berlingről, erről a papról és kalandorról. Ha emlékezetből nem tud eleget beszélni róla, akkor költ valamit és gondoskodik róla, hogy a neve szakadatlanul ott csengjen egész nap a fiatalasszony füleiben. Ettől fél legjobban. Az ilyen napokon érzi, hogy vezeklése sohasem ér majd véget. Szerelme nem akar meghalni. Arra gondol, hogy hamarabb hal meg ő. Testi ereje tüdőzni kezd. Gyakran nagyon beteg.

— Hol is kékis a te lovagod? — kéri a grófné guynosan. — Nap-nap után várlam, hogy majd eljön a lovagjával. Miert nem támadja meg Borgot, hogy téged trónra ültessen, s engem és férjedet megköttözze a toronyba vessen? Hát elefejtett már?

Csaknem szükségét érzi annak, hogy védellezze és megmondja, hogy maga tilotta meg neki, hogy bármilyen is a segítségére jöjjon. De nem, legjobb, ha hallgat, hallgat és szenved.

Napról-napra sorvad mind jobban a megérettetek tüzeiben. Állandóan lázas és olyan bágyant, hogy alig tud megállani a lábán. Csak egy vágya van: meghalni. Az élet nagy erőt eltűnnek. A szerelme és a jökdév meg sem mer mozdulni. Nem fél már a szenvedéstől.

Az ura meg mintha nem is tudna már arról, hogy egyáltalában van. Csaknem egész nap a szobájában ül és félig olvashatlan kéziratokat és régi, tintapesteset könyveket tanulmányoz.

Nemesi leveleket olvas, amelyek pergamentjéről a hatalmas svéd birodalmi pecsét lóg le vörös viaszból esztergályozott tokban. Régi cimereket tanulmányoz, lilimok fehér mezőben és kardmarkolatok kékbén. Eféle dolgokhoz jól ért, azokban könnyen eligazodik. Es ura meg ura elővassa a régi halotti beszédeket és krónikákat a nemes Dohna grófról, amelyekben az ő tetteik Izrael hóseinek és Görögország isteneinek cselekedeteivel vannak összehasonlítva.

Ezekben a régi dolgokban mindig öröme

teltet. Az ő fiatal feleségére azonban nem akar több gondolni.

Márta grófné olyat mondott, amely minden szerelmet kiölt belőle: „A pénzédert ment hozzád! Ilyenmót el nem viselhet férfi. Ez minden szerelmet kiölt. Most aztán mindegy volt neki, mi lesz ezzel az asszonynyal. Ha anyja visszavezeti a kötelesség utjára, jó. Henrik gróf nagy bámuloja volt az anyjának.

Es a nyomorúság egy álló hónapig tartott. De hát ez az egész idő nem volt olyan mozgalmas és viharos, mint amilyennek látezik, amikor az események néhány írott lapon vannak összeszorítva. Erzsébet grófné külséleg mindig nyugodtnak mutatkozott. Csak akkor egyszer kerekedett fel benne az irgalom, amikor azt hallotta, hogy Gösta Berling halott. De olyan nagyon bánta azt is, hogy szerelmet nem őrizhette meg a férje számára, hogy valószínűleg halála is győrtéti magát Márta grófnával, ha egy este nem beszél vele az ő öreg gazdasszonya.

— A grófné asszonynak beszélni kell a grófnál — mondta. — En istenem, a grófné asszony olyan gyermek. A grófné asszony maga sem tudja mi van keletkezében, de én nagyon jól látom.

De hiszen éppen ez volt az, amiről nem beszélhetett a grófnál, amig olyan sötét guynal van irányában eltelve.

Azon az éjszakán nesztelenül felöltözött és eltávozott. Közönséges parasztlányok volt öltözve és batyu volt a kezében. Azzal a szárdékkal ment el, hogy megszökik otthonából és soha többé oda vissza nem tér. Nem azért szökött, hogy a győrtéstől és a kínoktól megszabaduljon. De azt hitte, hogy isten jelt adott most neki, s neki mennie kell, hogy egészségét és testének erőt megörizze.

Nem Nyugat felé ment a tavon át, mert ott az lakott, akit szeretett. Eszak felé sem ment, mert ott sokan laktak a barátai közül és Dél felé sem fordult, mert messze Délen szülőháza állott s ahhoz egyetlen lépéssel sem akart közeledni. Hanem Keletnek ment, ott jól tudta, nincs sem otthona, sem kedves barátja, sem egyetlen ismerőse, sem segítségére, sem vizsgálatára.

Nem ment könnyedén, mert nem érezte még magát kibékítve az istennel. De azért boldog volt, hogy ezental idegenek között fogja viselni bűneinek terhét. Közömbös pillantások esnek majd rá, csillapítanak, mint a hideg acél, amelyet valami daganatra tesznek.

Áddig akart menni, amig valami nyomorúságos viskót nem talál egy erdő szélén, ahol senki sem ismeri.

— Látjátok, milyen állapotban vagyok — így szól majd — és szülem elkergettek. Ádjátok ennivalót és ruhát és hajlékot, amig magam kereshetem meg a kenyeremet. Valami kis pénz akad még nálam.

S így ment a világos június éjszakában, mert a május egészen elmúlt már az ő szenvedése közben. Ő, a május, e szép idő, amikor a nyírfák világoszöld színe a fenyőerdők sötét árnyalatával egybevegyül, amikor a déli szél meglehetősen jön át a tengeren.

Hálátlanabbnak tetszhetem, mint mások, akiket adományaidal megörvendeszettél, te szép hónap! Egyetlen szóval sem magasztaltam szépségedet.

O május, te kedves, derős hónap! Megfigyeltél-e már valami gyermeket, aki anyja ölében ül és meséket hallgat? Amig a gyermek szép hercegisasszonyok keserves szenvedéseiről és borzalmas küzdelmeiről hall mesét, fejét szemét nyitva tartja, de ha anyja boldogságról és napfényről kezd mesélni, akkor a gyermek lehunja szemét és szeliden elszuonyad, fejét mellére hajtva.

Lám, te szép hónap, ilyen gyermek vagyok én is. Hadd hallgassák mások az elbeszéléseket virágról és napfényről, amig engem illet, én a sötét éjszakákat választom, amelyek tele vannak tüneményekkel és kalandokkal, én az eltévelyedett lelkek gyászos szenvedélyeit, sötét sorsit választom.

Az ekebyi vas.

Tavaszi volt és Wernland minden vashámorából Götzborgba kellett küldeni a vasat.

De Ekebyben nem volt elküldeni való vas. Összel sokáig nagy volt a vízhiány, tavasszal pedig a lovagok uralkodtak.

Az ő idejűkben erős, keserű sör habzott le a Björk-tó vizesének gránitlépcsőin és a Löt-tó nem vizzel, hanem pálinkával volt tele. Az ő idejűkben nem hordtak nyers vasat a kovácsműhelybe, factpöben, ingujjra vótözve álltak ott a kovácsok a tűz előtt és forgattak hatalmas pecsenyékkel hosszú nyársakon, mialatt a kovácslegények spékelt kappanokat tartottak fogóval a tűz fölött. Azokban a napokban dárídó járta a halmokon, a gyalupadokon aludtak és az öllökön kártáztak. Azokban a napokban nem kovácsoltak vasat.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

284503. számú előzetes. Sz. L. Nagyszombatban, N. J. Budapesten tartózkodik. Jogos tulajdonát bíróság útján is visszazerezheti. — D. H. Római katolikus. Sorsjegyeről legközelebb. — **Hu olvasó.** L. G. Budapest IV. Bristol-szálló. — **K. F. Rozsnyó.** A könyvet nem látuk, méltóztatassék újabb beküldeni. — **285944. számú előzetes.** Az 1833-ban született harkóteleseket májusban sorozzák. K. M. Mikolcs. Ritkán olvastunk kedvesebb és rosszabb verset, mint az öné. — **R. 261a.** Katonai fegyemi büntetés, nem pénzbürség. — **289433.** Római katolikus. — **Z. H.** Nyugdíjra annak az öreg honvédek van igénye, aki igazolja, hogy 1846/49-ben honvéd volt és feldhellen előlélt. A honvédség igazolására szolgál: az 1849/49-diki évekből s az ez éveket követő közelebbi időből származó oly hitelt érdemlő irás, amelyből a folyamodó honvédvolta világosan kitűnik. Ilyen például a kinevezési okmány, utólevél, szabadságlevél, az osztrák katonai hatóságtól a honvédek a fegyverrelételei s később a további katonai szolgálatra képtelennek a sorozásokról kiadott igazolás; a besorozott honvédek névze az illetékes ezrednél róla vezetett törzskönyvi lap, amennyiben abban honvédolta ki van tüntetve; végre a honvéd-egyesületek által kiállított honvéd-igazolás. A honvédmester évi nyugdíja százegevényegy korona. A folyamodáshoz és a főseregszékhez szükséges irások s közokiratok bélyegmentesek. A folyamodást a polgármesternél tessék benyújtani, aki a netán hiányzó keltekekkel kiegészíti s hivatalos úton a miniszterelnökséghez terjeszti. — **D. A. S. Kiliti.** Ha büntetett előlélt, jelentsek be a főszerkesztőnek. — **B. J. Maros-Ludas.** A nyilvános iskoláimál való működés feljogosítja a póttárlalékban való szolgálatra. Ha érettségít akar tenni, jelentkezzék valamely gimnázium igazgatójánál. — **P. D.** Az egyszerű megjelenés csak engedély alapján lehetséges. E végből a hadkiegészítő parancsnoksághoz kell fordulni. — **A. E. Kolozsvár.** A legalkalmasabb, ha az egyetemi könyvtárban kikeresi az illető számot. Nekünk bizony nincs erre érkezésünk. Amennyiben valakit megbíz ezzel a munkával, rendelkezésére aduk példányainkat. — **Gasdasági Rohrau.** Nem adnak téli vasúti jegyet az özevgynek. — **M. Gy. Szulok.** A beiktatói dolgozatokról közös üzenetet szoktunk írni. Az ön munkájára nem emlékszünk, valószínű tehát, hogy már elintézték. — **S. J. Makó.** Az apja volt zsidó. — **J. E. Szendrődől.** Hirdetési rovatunkban megtalálja az illető intézet címét. — **Sorsútlószólt.** Megirtuk már, hogy nem tudunk ilyen egyletről. — **S. S. Nagybagam.** Nem lehet letiltani. — **B. M. Liptó Szentmárton.** Meg kell jelelni. — **J. Jolán.** Szepiök, szentjók és tisztaitan teint elmlasztására szolgálának az ugynevezett hámszálókárnyak melyektől a bőr hamar úde és fehér lesz. — **E. S. Veszprém.** Ugy illik, hogy eltárogja. — **M. B. Eger.** Petőfi Sándor özevgye: Szendrey Julia, férje eltunte után Kolozsvárra vonult, majd egy tév megváltás atyjához fordult segítségért, aki hazavitte Erdőre. Onnan pár hónap múlva Pestre költözött s Garay Jánoséknál húzódott meg, de beteg nyugtalan-ságában ott sem volt maradása. Tíz nappal a hivatos gyászév letelte előtt, 1853. július 21-én egybe-kelt Horvát Árpád egyetemi tanárral. Meghalt 1868-ban, huszonhat évvel második férje halála előtt. — **Ca. M. Mehalca.** G. S. Gyergyóutalában született. Középsősoai és egyetemi tanulmányait a katolikus székegyalaptól nyert támogatással végezte. Jogi képzettségét kívánának. — **Kornyal előzetes.** A kérdézet östönödj évi 1000 korona. A pályázati tétöleteket időnként közli az illetékes műegyetemi hatóság. — **K. J. Nagy-Bánvsa.** 1. Rousseau Emil-je Fűrési Ignác fordításában jelent meg magyarul. Kapható minden könyvkereskedésben. 2. Anglia államvallása, az anglikán vallás, abban különbözik a többi evangélikus vallástól, hogy megtartotta a hierarhiát. Pap-sága külön rend, amelynek a papszentelés "eltörli-heitlen" jellegű. — **285 715. számú előzetes.** G. D. Budapest, IV. Pappnöve uca 11. szám. — **Sz. R. Szász-Bégen.** Szűei beleegyezésével megetheti. — **Kovacs.** Nem üli meg a közlés mértékét. — **Csipekondó.** Kedves, meleg kíséret. — **M. J. Pusztá-Megyer.** Már mi megirtuk, tartalmas és ügyes cikkét tehát nem használhatjuk. — **J. S. I. I.** A vasúti és távriai szolgálatnál hasznát veheti a gyakorlatának. Az ezredparancsnoksághoz folyamodjék. 2. Egybekelhetnek, ha a törvényes minim-mumot meghaladják. — **Házasság.** Az európai államok a házasságkötés képességét határidejét különféleképpen állapítják meg. Így például Svédországban a férfi huszonegy, a nő tizenöt éves, a lappok országában a

férfi tizenhét, a nő tizenöt, Norvégiában a férfi husz és a férfi tizenhat, Dániában a férfi husz, a nő tizenhat, Hollandiában, Svájcban és Oroszországban. (Finn-orosz és Kaukázus kivételével) a férfi tizennyolc, a nő tizenhat, Kalkáziában a férfi tizenöt, a nő tizenhárom, Finnországban a férfi huszonegy, a nő tizenöt, Orosz-Lengyelországban a férfi tizenhét, a nő tizenöt; Franciaországban. Szerbiában, Olaszországban és Romániában a férfi tizennyolc, a nő tizenhat, Ausztriában a férfi és a nő tizenegyet; Angolországban, Spanyolországban, Portugáliában, Görögországban a férfi tizenegyet, a nő tizenkét; a jóniai szigetekben a férfi tizenhat, a nő tizenegyet éves korában köthet házasság. Magyarországon régebben a katolikus férfi tizenegyet, a nő tizenkét, a protestáns férfi tizennyolc, a nő tizenhat éves korában oltár elé léphetett. A római jog és kánoni jog szerint a férfi tizenegyet, a nő pedig tizenkét éves korában házasságkötésre képes. Házassági törvényünk értelmében csak a tizennyolc éves férfi és a tizenhat éves nő köthet házasságot.

Sorsjegyek.

F. J. Tolcsa, 5188-52. számú Jóstiv sorsjegye 4 koronát nyert. — **H. J. Beregszász.** Sorsjegyekre előnyös kölcsönt Szalai és Tsa. bankháznál Budapest (VII., Erzsébet-körút 12.) kaphat. — **Fortana.** Forduljon kérdéssel a Jürdő vezetőségéhez. — **E. A. Bereg-Kisajd.** Még nem fejezték be a hurást. — **B. A. — L. B. Nagykunvára.** — **R. A. Erzsébet-nyálya.** — **S. D. Nagy-Prith.** — **Sz. M. Kiskunhalom.** — **F. A. Böök.** — **S. J. Beled.** — **T. L. Darva.** — **Tasnad.** — **K. J. Sárvar.** — **K. Gy. Sörtöl.** — **Gy. Gy. Budapest.** — **B. A. Igó.** — **Előzetes. Zenta.** — **S. G. Szorgalmas olvasó Tolcsa** Sorsjegyeik nem nyertek.

KÖZGAZDASÁG

Hetiszemle.

Budapest, április 10.

I.

Az értéktörzsde e héten az ünnepi pihenés utáni lomhaság jegyében indult; az üzletmenet vonatott volt és még ez is csak helyi értékek iránt érdeklődött. Mintha a budapesti pénzpiac ki volna kapcsolva a nemzetközi gazdasági szervezetről, oly szuverén módon fordultunk érdeklődésünkkel a nemzetközi konjunkturák eszmkapálásáról a helyiérdeklő vállalatok felé. A helyi piac azonban legalább az egész héten szilárd volt. Kivételt csak a Magyar Hitelbank részvénye teit, amelyek erősen fluktuáltak ama hírekkel kapcsolatban, amelyek a petroleumkártelem kivüli álló finomított vállalatok alakulásáról szarnyra keltek. E hír éocében a Magyar Hitelrészvényben baisse-t idézett elő, de azóta e részvény árfolyama is javult. Az osztrák-magyar államvasut az idén csak 27 irankos osztalékkal biztatván, az annak részvényeiben beállott áresés teljesen érthető. Az áremelkedési járó érdeklődés központjába az Adria részvényei kerültek arra a hírre, hogy az elhunyt Lederer elsőb birtokában volt részvényeket a kereskedelmi bank és a bécsi Bankverein szerezte meg. A városi villamos új vonalának híre e társaság részvényei erős kereselnek örvendek. A vas-, gép- és bányarészvények szintén, és érdekes, hogy élénkbb építkezési tevékenység lévén kiáltságban, a tégingyári részvények felé is kezd már fordulni az érdeklődés.

Az e heti fontosabb árfolyamváltozások az alábbiak:

	Április 2-ikán	Április 9-ikén	Külön-bözet
Magyar koronaárjradék	97,95	98.—	+ 0,25
Osztrák hitelrészvény	640.—	638.—	— 0,2
Magyar hitelrészvény	758.—	758.—	—
Osztrák-magyar államvasut	643,50	636.—	— 7,50
Rimamurányi vasut	489,50	487.—	— 2,50
Közuti villamos vasut	575.—	569,50	— 5,50
Városi villamos vasut	322.—	330.—	+ 8.—
Salgótarjáni kőszénbánya	540.—	545.—	+ 5.—
Ujaki téglagyár	306.—	315.—	+ 9.—
Danubius	168.—	172.—	+ 4.—

Ganz és téra	2950.—	3000.—	+ 7.—
Schlick-gépgyár	358.—	365.—	+ 6.—
Adria	478.—	500.—	+ 22.—

II.

A gabonaféltet egy kül-, mint a belföldön lanyaha volt s a spekuláció mindenütt tartózkodik az üzletkötéstől, aminek leg több oka a jövőt illető bizonytalanság. Nátunk a hét elején csak a malmok vásároltak, azok is csak árengedmények mellett s még így is szük határok közt. Az áprilisi határidőre való felmondás az első két felmondási napon 100-110 ezer q-ra rugott. A hét vége felé, főképp szombaton barát-ságosabba fordult a hangulat, amikor az árfolyamok helyrehozták hétközben szenvedett éseiseiket; ez különösen a rozsa áll, amelynek mostani alacsony árára a termelők, illetve eladók beleenyugodni nem tudván, a kínaiattól tartózkodnak. Ez utóbbi körülmény párosulva az exportelőokra fellépett kereslettel némi szilárdulásra vezetett. Zabban és tengeriben az üzlet továbbra is lanyaha maradt, kereslet alig mutatkozott. Tel, esen el van hanyagolva a takarmányárpa-üzlet és malátárap is alig kerül a piacra. A határidő-piac jegyzeteiben e héten a következő változások állottak be:

Zárati jegyzések	Április 26.	Április 2.	Külön-bözet fillér
Buza áprilisra	8,05	8,10	+ 05
Buza májusra	8,10	8,12	+ 02
Buza októberre	8,04	8.—	— 04
Rozs áprilisra	6,30	6,32	+ 02
Rozs októberre	6,51	6,53	+ 02
Zab áprilisra	5,25	5,34	+ 09
Zab októberre	5,58	5,57	+ 04
Tengeri májusra	5,18	5,17	— 01
Tengeri júniusra	5,29	5,27	— 02

Szóna, szalma, takarmány. (Fűcs József jelentése) A helyiárnyon szemében és számban kevés behozatal és élenk kereslet volt. Eladottak: középminőségű, jobb és elsőrendű szóna 2,80-3.—, muhar 3,20, alomszalma 1,80, zsupszalma 1,60, szecska 2.—, per 50 kiló fuvaronként, házhöz szállítva. Préselt szóna 2,40-2,80, préselt szalma 1,20-1,40 E0 kiló, a jászvárosi pályaudvaron. Gabonaféltet: zab 5,50-5,60, tengeri 5,45, rozs 6,60, árpa 6,80 kor-kint.

Napirend.

Napirend. Hétfő, április 11. — Római kátholikus: Leó. — Protestáns: Leó. — Öreg-orosz: (második 20) Huszód-hétfő. — Zsidó: Nisan 26. — Nap kel: 6 óra 4 perccel. — Nyugszik: 6 óra 26 perccel. — Hold kel: 3 óra 5 perccel. — Nyugszik: 2 óra 9 perccel délután. A miniszternek nem fogadnak. A Múzeum társasági tárlata nyitva 6 órától 4.—, Beléppő díj 1 korona. Grafika kiállító a Nemzeti Szalonban nyitva este 8 óráig. Beléppő 50 fillér. Könyves Kéltan-társaság képdíktárlata. (Nagymező-utcs 37.) szám. Megtekinthető egész nap díjtalanul. Nemzeti Múzeum. Állattár. Nyitva van d. e. 9 órától délután 1 óráig. Akadémia Goethe-szobája nyitva 10-12 óráig. Egyetemi könyvtár zárva. Akadémiai könyvtár nyitva 3-7-ig. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1-ig. Az öngyűjtemény és múzeum. Megtekinthető egész nap III. ker. O-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut. Bélyérekkel vasut a Pálffy-térről. Menőbiztosítélet helyiségei a Markó- és Sölyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig. Állattár a Városházában nyitva egész nap. Beléppő díj 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknyelvi, tudakozó-osztálya és keleti mintára V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Haza-i termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletesség áronatásait is esz ööl) a var-sügyi ipar-csarnokban (vasár és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 órától 2 óráig és délután fél 3 órától fél 6 óráig. A kiállító bizottság központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelm részvénytársaság, V. Váci-körút 32. szám alatt.

A Kalap-király

2, 4, 5 koronás különlegesekben speciálisan, Kosuth E. Jós-utca. Kétföld-palota.

Színházak heti műsora.

	Magy. kir. Opera.	Nemzeti színház	Vigaszínház	Népszínház	Magyar színház	Királyszínház	Uránia színház
Kedd	Toldi szerelme	Egyenlőség	A királynő férje	Ógánybáró	A mumia	Tengerre magyar	Az orosz Riviera és a Kaukázus
Szerda	Nincs előadás	Anteusz	A királynő férje	Kornvillai harangok	A mumia	Tengerre magyar	Az orosz Riviera és a Kaukázus
Csütörtök	Fidelio	A titok	Takarodó	Nébántsvirág	A mumia	Tengerre magyar	Szakelodás
Péntek	Angot asszony leánya	Flirt	A királynő férje	Felsőbb asszonyok	A mumia	Tengerre magyar	Az orosz Riviera és a Kaukázus
Szombat	Gemma	Csodaszínház	A királynő férje	Katinka grófnő	A mumia	Le marquis de Prjola	Az orosz Riviera és a Kaukázus
d. n. Vasárnap este		A bór	Takarodó	Felsőbb asszonyok	Hajdu hadnagya	Tengerre magyar	Az orosz Riviera és a Kaukázus
	Toldi szerelme	Monna Vanna	A királynő férje	Kornvillai harangok	A mumia	L'énleme, Gringori	Az orosz Riviera és a Kaukázus

A jelenlegi pénzügyi viszonyok feletté 16-nyetbekel jelzőkölcsonok (főlvőte) ar. Aki ingatlanra kölcsönt ar fölvenni, buzzalja föl a jele kedvező kamat, még mi a pénzözeget pangás k. **Díjtalanul** az lunk kimerítő felvőgo-sítással.

Hecht bank
Részvénytár
Ferenccs

Kölcsön ingatlanokra.

Videki köpvőleők keresetelnek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Hétfő, 1904. április hó 11-én.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1904. április hó 11-én.
Mátyás és Beatrix.

Történeti dráma 4 felvonásban, előjátékkal. Írta: Peukár Gyula.

Személyek:
Mátyás király Mihályfi Zápolya István Gyenes
Beatrix Hegyesi Ujlaky Lőrinc Beregi
Borbálya Márkus Magyar Balázs Szacsvai
Corvin János Ligeti J. Kinizsi Pál Bakó
Ulászló Császár Póki Ferenc Dezső
Bakócz Tamás Molnár Taddo Gál
Bátorny István Hetényi Cannano Pethes
Kézleto 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1904. április hó 11-én.
Király Klára felléptével

A királynő férje.

Énekes vígjáték 3 felv. Írta Xanrof és Chancel.
Fordította Heitai Jenő. Zenéjét hangszerrelé Kún L.

Személyek:
Zitta, királynő Küry Sándor Tapolozai
Keneha Nikó Ektoras Varga
Hankikár Hegedűs Sirkapia Kész
Erk herceg Tanay Nielej Négrády
Belügyminiszter Vendrei Oltarov Péchyúv
Hadügyminiszter Szerezy Trevenics Fábian
Kézleto 7 1/2 óraker.

BÉPSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1904. április hó 11-én.
Hoffmann meséi.

Regényes operette 4 felvonásban. Írta Jules Barbier.
Ford. Dr. Váradi Antal. Zenéjét szerz. J. Offenbach.

Személyek:
Hoffmann Kenedich Stella Hegyi A.
Lindorf Olympia
Csepheus Raskó Antonia
Miraio Miklós Károlnai
Spallanzani Luther Tollagi
Crespel Kiss M. András. Iovász Kovács
Kézleto 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1904. április hó 11-én.
A méfia.

Operett 3 felvonásban. Írta Kaczár Vilmos. Zenéjét
szerzette Szabados Béla.

Személyek:
V kedve Fenéryi Sárka Kornai
Miniszterelnök Iványi Báro Kerepesi Ráthonyi
Arabásiz Sziklai Hupkáné Sziklainé
M. Szekula Gómöri
Kézleto 7 1/2 óraker.

KIRALY-SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1904. április hó 11-én.
Tengerre magyar.

Énekes boház 3 felvonásban. Írták Blumenthal és
Kadelburg. Fordította Molnár Ferenc.

Személyek:
Báro Csetneki Thury Varjas Ferenczy
Inkora Pál Papp Bellemann Vágó
Agotta Buday O. Ida Csatay J.
Berényi-Bern Molnár Tomasiac Gyöngyi
Gizi Baracsi R.
Kézleto 7 1/2 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1904. április hó 11-én.
Az orosz Riviera és a Kaukázus.

Írta Csudáky Beralan. g
Kézleto 7 1/2 óraker.

Valódi angol Lawn-Tennis.

Tornaszekrények, függő-ágyak és mindenemű
hálóik. - Ruhaterítők-kötelek fehér kenderből,
vízmentes ponyvák, zsákok és kenderáruk leg-
olcsóbb megbízható beszerzési forrása:

Seffer Antal

szporteszközök és kötelek
gyártás ipartelepe
Bpest, IV., Károly-utca
belet. 12.
(Közp. városi
épület.)
Alapítva 1878.
Telefon 15-56.
Képes árjegyek
kiváltásra
bérmentve.

Magyarnak Pécs! Nemetnek Bécs!

**Arany gyűrűk, órák,
láncok legolcsóbban**

és legnagyobb választékban
egyedül

Schönwald Imre
házának első és legnagyobb
óra-, ékszer- és fűszer-
szeti üzletében

Pécselt

vásárolhatók. Kockázat kizárva,
mert nevük részéről a pénz
visszatér.

Kérjen nagy képes árjegyzéket.

**A titkos betegségek
alapos gyógyításáról.**

Ne sajnálja senki a fáradozást ilyen komoly
ügyben, jelentkezik egyszerű speciálisan műszerek-
kel meg a legújabb betegségeknek is pontosan meg
lehet határozni a székhelyét, elterjedését, minőségét,
körkörüjét; bármily mélyen fekszik is be magát
a környezetbe és szervekbe, vagy a test nedvébe. Ezen
beható vizsgálat alapján teljes biztossággal meghatá-
rozható a betegségi állapotnak meggyógyítása nélkül, otthon
is elvégezhető. Ha valakinek lehetetlen volna megjelenni,
akkor csak írja le a baját, amelynek pontos át-
vizsgálása után megkapja az utasítást és a megfelelő
speciális gyógyszereket is — a legnagyobb titoktartás
mellett. Leveleibe válaszleveleket mellékeljen. A gyógy-
kezelés befejezése után a leveleket eltehető; vagy
kiváratva mindenki visszakapja azokat.

Ilyen tökéletes és házagódló házátkban Dr. Palócz
v. kórházi orvos, specialista, országos hírű intézet
(Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.), ahol jókarrattal,
öszintén és lelkiismeretesen kapnak mindenki (ügy
férfi, mint nő) a neki életrel felvilágosítást, ahol a
beteg vére és testnedve megtisztulnak, idegei meg-
erősödnek, az egész szervezet megszabadul a kör-
anyagoktól és lelki kényel is megszűnik.

A mindennapi foglalkozás meggyógyítása nélkül, biztos
sikertel, alaposan és gyorsan gyógyítja már sok év óta
Dr. Palócz az ó speciális gyógymóddal még a leg-
elhangyaltabb esetekben is a hajókáros sebeket,
hugyos-, hólyag-, ideg- és hágyerő-bajokot, sérveket,
elgyengült férfierőt és szűkület utóhatást, magömlést,
elgyengült férfierőt (impotenciát), kezdődő elmezavart
aranyret, vérhajtást, bérbetegségeket és a női nomi
szereket minden betegséget. Nők részére külön váro-
terem és külön kijárat van. A rendelést Dr. Palócz ö-
maga és egyedül régi naponta délután 10 órától
delután 6 óráig (vasárnap déli 12 óráig).
Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista,
Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.

ZASZLÓK

szállítója.
Készít megtervezési és hajózási feladatokat. Családi lo-
hogót emel. Legolcsóbb képviselő választásait
feladatok.
Vállalkozik országos és városi ünnepek alkalmával
diszítésekre
díszítéskapok felállítására. Kiválóan díszít.
Eldíszít nemesi és családi
címereket
kamarákat táblákat és családi festőket.
Színházi feladatok, panorámák, címerek. Nemesek
magyarországi, naponta kihirdeti színházaknak évek óta
szállítja a kastélyok munkáit és
diszleteket
Színházakat feladatok adó.
Régi képek leváltatnak és mindenemű
festmények
készítenek.
Számos hivatalos dícsérő okmányok és kiállítási ki-
tűnőletek.

Linhart Vilmos festő, VIII., Hunyady-u. 27
Telefon: 58-83. Telefon: 58-83.

A következő magyar szabadsalmakra keresztetnek
vevők vagy engedményesek:
14857. sz. Szállítószerekezet; a 14906. sz. Száritószere-
kezet; a 14907. sz. Eljárás és berendezés magyarszer-
koncentrátorára és brikettizálására; a 14914. sz. Ri-
kett-sz. gép; az 17028. sz. Gépérek és kész-tek szűk-
sára; a 17040. sz. 1898. nov. 2-áról kelet és a 17447. sz. Hen-
szedrat (buzaszószaló) a 17076. számúhoz 1898. aug. 26-áról; a
31271. sz. Mágneses szeparátor és a 31272. sz. Mágneses
szeparátor 1891. aug. 15-éről keletre. Szűk-tek a W. F.
365* alatt továbbit Rudolf Messer Wien, I., Seilerstätte 2.

AZANKER
élet- és járadék biztosító-társaság.
Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST, VI. ker. Deák-tér 6. szám
(Anker-udvar), a társaság saját házában. Alapítva 1858.
Összes vagyon 153 millió korona
Biztosítási állomány 513 millió korona
Eddigi kifizetések 248 millió korona
A nyereség-részesítéssel biztosítottak 1902-ben a **vegyes és halál-
eseti biztosításoknál** A osztályok szerinti, az évi biztosítási díj
25%-át kapták közpénzben kifizetve. A **vegyes és takaré-
képzési biztosításoknál** B osztályok szerinti (évenként emel-
kedő osztályok) az összes — biztosítási tartamon keresztül befizetett
— díjak 3%-a, illetőleg az évi díjak
3 év. 4 év. 5 év. 6 év. 7 év. 8 év után 9 év után
9%₀ 12%₀ 16%₀ 18%₀ 21%₀ 24%₀ 27%₀
fizetett ki készpénzben.
Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások.
Jutányos díjak. — Kedvező feltételek. — A legelőnyösebb biztosítást.
Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezér-
képviselőség, valamint a társaság ügynökei.

FOVAROSI ORFEUM
VI. Nagymező-utca 17.
FRITZI MASSARY
céladó szoubrette
Corvey senobého, Agutieres magyar szoubrette, Fred
de Pauli modern tornászok, Barkai kórnok, Her-
woods excentrikusok, Postali szoubrette, Rositta
szoubrette.
PROTEKTIÓ
(Társaság)
LUNA ASSZONY
LÉNYEK nagy operette.
„BIKAVÍZDAL”
Szombati
A 400-asban reggeli 8 óráig Veres Elek előadás-
kara hangversenyek.

12 HP. gázmotor
használt igen jó, olcsón eladó.
Ugyan az csukót négyüléses batár is eladó.
VI. ker., Dálnok-utca 26. sz.
használt
ZSÁK
ponyva legolcsóbban kapható
ponyva- és zsákarúházában
Budapest, V., Mádor-utca 31-33
állandóan minden mennyiségben használt
beszerelők ujjakra használt termézeket.
Kölcsező-intézet. Legolcsóbb kiszolgálás.
Alapítva 1882.

Részletre és közpénzfizetésre
BUTOR
aszialos-, kárpitos-, vas-
és rézbutor-műhelyben
VII. ker.,
Glöck József
Wesselenyi-utca 41.
(a Kertész-utca sarkán).
Salát szolid készítmények

Változatlan **JOD-VAS**
LABDAGSA BLANCARD
STORPIE
SÁP-KÓR
ANGOL-KÓR
HALVÁNYSÁG
GÖRVELY-KÓR
VÉRSEGENYSÉG
ellen.
BLANCARD, 40, Rue Bonaparte, Paris.

Felhívás
minden kopaszfejűhöz, továbbá olyanok-
hoz, akik hajkihullásban szenvednek!
Egy új kiváló hatású hajnövesztő-szer-hatóanyag, amely a sok ezer esetben
eléri eredményes következtében, amelynek alkalmazása által az ilettek ére, csu-
hatatlannak lenne nevezhető, határozottan állítom, hogy ezen szer minden ilyen
fajta létezők között a legjobb, sok száz közzé levél és vitarendelés bizonyítja ezt,
amelyeket azonban elvált nem lesznek közzé, hanem a vevőim nevét nem vonzom
minden hírlapban keresztül; azonban
1000 koronát
fizetek bárkinek, aki bizonyítottan képes lenne, hogy ezen közzélevélnek nem
valódiak vagy általam lement egyéneket számarok.
Hogy ezen állításomról meggyőződést lehessen szerezni, kérek vagyok bárki-
nek is, aki valam pontos címét közli és ehhez egy 20 filléres válaszlévelettel mel-
lel, ezen hajnövesztő szerből
egy tégelylyel ingyen
küldeni. Ely módon ezen preparátum hatásáról, a melynek elarúsítása kizárólag az
én cégom által csakadott, bírti is könnyen meggyőződhetik és aztán, ha a haj
újra nőni kezd, szabadon új további kvantumot tölten megrendelni.
Ezen felhívás mindazon urakhoz és hölgyekhez, írókhoz és írókhoz szól,
akik egyéb hajnövesztő-szereket használtak már, továbbá azokhoz is, akik még soha
semmit sem szert nem használtak.
Hajnövesztő-szerem megakadályozza a hajkihullást, megújítja a felkopart,
az idejétl megöszült hajnak természetesen színt immet visszadja, megújítja a
visszadott, elöregedő a szőrzetet, a sz. impillik szőrzetet, a bajuszakat és szaká-
lkat, valamint a hajnak növeését a kopasz feje.
Tehát senki el ne mulassza a saját érdekével címét
egy 20 filléres válaszlévelet mellékelésével hozzá-
küldeni!
D. Schön, Wien, VI., Gumpendorferstrasse 35.